

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 249-250 / octombrie 2013

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Începând cu anul 2001, ziua de 26 septembrie este dedicată celebrării limbilor europene. Europa este posesoarea unei adevărate bogății lingvistice: 24 de limbi oficiale și peste 60 de comunități autohtone care vorbesc o limbă regională sau minoritară, fără să menționăm limbile vorbite de cetățenii provenind din alte țări și de pe alte continente. Tocmai pentru a atrage atenția asupra acestei imense bogății lingvistice, Uniunea Europeană și Consiliul Europei

străine, adaptate corespunzător, și pentru alte categorii, precum persoanele din învățământul profesional sau nelingvistic.

Învățarea limbilor străine atrage după sine descoperirea unor culturi noi, posibilitatea de a căpăta o perspectivă diferită asupra lumii și de a-i înțelege mai bine pe cei din jur. Problema este că aceste limbi ar trebui învățate nu numai prin studierea regulilor gramaticale, ci și printr-o cunoaștere aprofundată a culturii, literaturii,

cul „LinguaFEST“, importanța respectului față de diversitatea lingvistică și culturală, să se alăture efortului european și național de a stimula cunoașterea și promovarea limbilor moderne și materne.

În deschiderea oficială a evenimentului au luat cuvântul dl Niculae Idu, șeful Reprezentanței Comisiei Europene în România, dna Enikő Katalin Lacziko, secretar de stat, Guvernul României - DRI, dna Monica Calotă, direc-

Ziua Europeană a Limbilor - 26 septembrie

tor ANPCDEFP, dna Marinica Stoian, consilier (inspector general), Ministerul Educației Naționale, Augustin Mihalache, consilier pentru afaceri europene la Direcția Generală Relații Internaționale și Europene, Ministerul Educației Naționale.

Sețiunea de dimineață a fost dedicată ceremoniei de acordare a premiului European Language Label (Certificatul lingvistic european) pentru proiecte creative și inovatoare în domeniul predării și învățării limbilor străine.

În partea a doua a zilei, a avut loc cafeaua literară interculturală intitulată „Cetățenie europeană și dialog intercultural“. Au citit din operele lor șapte scriitori minoritari. Din partea comunității ucrainene s-a exprimat în ucraineană și română cunoscutul prozator Corneliu Irod, având un deosebit succes.

Tot sub înaltul patronaj al Reprezentanței Comisiei Europene în România, la Ploiești, în perioada 26-29 septembrie a.c., s-a desfășurat Festivalul multicultural „Alfabetul conviețuirii“, organizat de Uniunea Elenă din România în parteneriat cu Primăria orașului Ploiești și DRI. Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată la acest festival, cu rezultate foarte bune, de Ansamblul de cântece și dansuri ucrainene „Zadunaiska Sici“ din Tulcea (tineret), condus, cu competență, de dl Dumitru Cernencu.

au lansat, în 2001, inițiativa Anului European al Limbilor. Din această inițiativă a luat naștere Ziua Europeană a Limbilor.

Obiectivele sale sunt: sensibilizarea publicului față de multilingvism în Europa, cultivarea diversității culturale și lingvistice și încurajarea învățării limbilor străine de către toți europenii, la școală sau în afara acesteia.

Așadar, politica Uniunii Europene în domeniul multilingvismului este menită să acționeze prin promovarea respectului față de toate limbile vorbite în Uniunea Europeană, fie că sunt oficiale, regionale sau minoritare, prin promovarea învățării limbilor străine, a coeziunii sociale și a integrării sociale a migranților, precum și prin punerea acestei politici în slujba cetățenilor prin promovarea limbilor Uniunii Europene în străinătate, a valorilor comunitare de solidaritate și unitate în diversitate și prin încurajarea europenilor să învețe limbile țărilor care nu fac parte din Uniune.

Statele membre ale UE au decis ca procesul de învățare a limbilor străine să se ghideze după obiectivul de la Barcelona - acela ca fiecare elev să învețe cel puțin două limbi străine până la absolvirea școlii. Încurajând cu tărie o abordare ambițioasă a obiectivului legat de cele două limbi străine, UE subliniază că învățarea limbilor străine nu ar trebui să se limiteze la cadrul școlar. Studiul limbilor străine nu trebuie să fie doar apanajul elevilor și specialiștilor în domeniu. Sunt necesare cursuri de limbi

istoriei și a comunităților care vorbesc limbile respective. Uniunea Europeană a recunoscut necesitatea imperioasă de a crea relații armonioase între diverse culturi existente în societatea noastră. Dialogul implică necesitatea de a înțelege și a respecta limbile prin care se exprimă diferite culturi. Multilingvismul face posibil acest dialog, reducând riscul de a avea comunități care se închid în ele însele și construind o societate mai puțin vulnerabilă la conflicte. Prin urmare, învățarea limbilor străine deschide uși, de asemenea, către alte culturi și construiește punți de legătură cu membrii comunităților care le vorbesc. Este o experiență din care toată lumea are de câștigat.

Dar dincolo de extraordinara lor valoare culturală, limbile constituie un atu incontestabil în afaceri sau oferă o șansă în plus de a lucra, de a studia și de a se bucura de o viață mai bună decât în țara de origine.

În România, Ziua Europeană a Limbilor a fost sărbătorită în principalele orașe ale țării.

La 26 septembrie a.c., la sediul Reprezentanței Comisiei Europene (str. Vasile Lascăr nr. 31, București), Departamentul pentru Relații Interetnice (DRI) din cadrul Guvernului României, Reprezentanța Comisiei Europene în România (RCE) și Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) au marcat Ziua Europeană a Limbilor, dorind să sublinieze, prin evenimentele grupate sub generi-

Ion ROBCIUC

Declarație politică Dezvoltarea echilibrată a tuturor comunităților din România

Este primul an al unei guvernări care beneficiază de sprijinul unei largi și solide majorități parlamentare, fapt care dă Executivului de la Palatul Victoria posibilitatea unui spațiu de decizie extrem de vast, în special în ceea ce privește măsurile economice atât de necesare. Perspectivele de îmbunătățire a situației României sunt optimiste. Spun acest lucru, având în vedere atât indicatorii interni de creștere economică, cât și analizele specialiștilor financiari internaționali. Și exemplific acest fapt, citând agenția de rating, care acordă locul doi României față de țările din regiune în ceea ce privește prognoza de creștere cu un procent de 1,7%.

Însă, dacă putem considera că România confirmă stabilizarea în plan macroeconomic, trebuie să ținem cont și de impactul pe care aceste măsuri trebuie să le aibă în rândul populației. Vorbesc aici de creșterea nivelului de trai și a calității vieții cetățeanului în ceea ce privește nevoile sale cotidiene.

Ca parlamentar al minorității ucrainene din România am cunoscut oameni din cele mai îndepărtate locuri ale țării. Acolo am văzut că

procesul de modernizare a României trebuie să continue și să aibă rezultate chiar și în satele și comunele de mici dimensiuni sau plasate în colțurile îndepărtate ale țării.

De exemplu, pot spune că există comunități de cetățeni români de etnie ucraineană care încă se mai luptă cu găsirea unei soluții pentru accesul la utilitățile minimale. Vorbesc aici de zone întregi care nu au acces la rețeaua de electricitate, de comunicații, care au nevoie de apă și canal, de școli și grădinițe care trebuie refăcute.

Ca deputat, membru în Comisia pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibrul ecologic, susțin nevoia unei dezvoltări echilibrate în plan economic și de infrastructură a tuturor unităților teritoriale - administrative din România. Dar, în egală măsură, consider că este necesar ca în momentul de față să configurăm o hartă a nevoilor comunităților din România.

În acest fel vom putea observa că există comunități îndepărtate și de multe ori uitate de factorii de decizie de la nivel național și județean care trebuie să aibă prioritate în dezvoltarea necesarului de utilități primare. Numai atunci când fiecare sat, comună sau oraș mic va avea acces complet la apă, canal, electricitate, servicii educaționale și sanitare vom putea vorbi de împlinirea atributului european al țării noastre ca stat membru cu drepturi depline în Uniunea Europeană.

Vă mulțumesc.

deputat Ion MAROCICO

Ambasada Ucrainei în România

Conferință de presă

În ziua de 27 septembrie a.c., a avut loc, la sediul Ambasadei Ucrainei în România, conferința de presă a șefului acestei instituții diplomatice pentru mijloacele de informare în masă românești în cadrul căreia Excelența Sa ambasadorul Teofil Bauer a prezentat unele aspecte privind integrarea europeană a Ucrainei și reformele inițiate de președintele Viktor Ianukovyci.

Din expunerea ambasadorului ucrainean au rezultat următoarele:

Ucraina acordă o înaltă apreciere sprijinului pe care îl oferă România semnării Acordului de asociere între Statul Ucrainean și UE la summitul „Parteneriatului Estic”, ce va avea loc la Vilnius.

Kievul ia toate măsurile pentru realizarea înțelegerilor cu partenerii europeni în vederea pregătirii pentru semnarea Acordului de asociere între Ucraina și UE cu ocazia summitului de la Vilnius. În scopul apropiării Ucrainei de standardele europene, puterea ucraineană realizează reforme majore în sferile socio-economică și juridică care au menirea să modernizeze țara și să asigure concordanța cu criteriile și standardele europene.

Partea ucraineană apreciază că semnarea Acordului de asociere reprezintă un eveniment definitoriu și reciproc avantajos pentru părți și speră că România, ca țară care are frontiere comune cu Ucraina, se va număra printre statele ce vor simți, între primele, toate avantajele apropiării ei de UE, în primul rând în domeniul economic.

Recenta vizită, la 13 septembrie 2013, a ministrului afacerilor externe al Ucrainei, Leonid Kojara, la București a dat un impuls pozitiv relațiilor bilaterale ucraineano-române.

În viitorul apropiat, urmează să aibă loc o serie de contacte bilaterale în probleme de interes reciproc. Au fost convenite termenele pentru realizarea următoarei runde de convorbiri legate de încheierea Acordului între Ucraina și România privind circulația locală la frontieră.

Direcția prioritară a dezvoltării relațiilor bilaterale ucraineano-române o constituie sfera economică, consolidarea colaborării regionale și transfrontaliere, creșterea schimburilor comerciale.

Întrebările jurnaliștilor prezenți la conferința de presă s-au referit, în principal, la două aspecte mai importante:

1. Cum intenționează Ucraina să echilibreze relațiile sale cu UE și Federația Rusă?

În momentul de față, a spus ambasadorul ucrainean, atât între principalele forțe politice din Ucraina, cât și în mijlocul majorității populației există un consens în ceea ce privește prioritatea vectorului european al politicii externe a Ucrainei. Ucraina nu are intenția să renunțe la colaborarea pe principii de egalitate și avantaj reciproc cu alți parteneri, dar integrarea europeană este pentru ea o prioritate strategică.

2. A simțit cumva Kievul oficial încercări de influențare a politicii externe proprii din partea unor factori externi?

Ucraina ca stat cu o așezare geostrategică importantă pe harta Europei este predestinată să se afle în centrul unei stăruitoare atenții a multor țări, ceea ce în mod firesc duce la încercări ale unor jucători geopolitici de a influența conținutul politicii ei externe. Dar, ca stat independent și suveran, Ucraina își definește singură, și așa va face în continuare, prioritățile sale de politică externă. În momentul de față, această prioritate este integrarea în Uniunea Europeană.

Traducere de Ion ROBCIUC

La mulți ani colegului nostru, Ștefan Buciuta!

La 23 octombrie a.c., președintele UUR, Ștefan Buciuta, a împlinit 69 de ani. O vârstă frumoasă, o familie frumoasă, o considerație binemeritată pentru tot ce a făcut și face, cu dăruire și patriotism, în interesul comunității ucrainene din România.

De când a fost ales președinte al UUR, iar în legislaturile 2005-2008, 2008-2012 și deputat în Parlamentul României, Ștefan Buciuta a contribuit la îmbunătățirea substanțială a activităților atât în cadrul UUR, cât și în comunități, la întărirea legăturilor UUR cu organismele ucrainene europene și internaționale. Pentru președintele și deputatul Ștefan Buciuta, ucrainenii din România au fost nu o dată subiect în discursurile parlamentare, la acțiunile culturale organizate de UUR sau la diverse foruri internaționale.

Dar dl Ștefan Buciuta a fost în ultimii 20 de ani și un harnic publicist, abordând teme și probleme de interes deosebit pentru ucrainenii, dar și pentru români. Nu peste mult timp urmează să-i apară o antologie de articole la Editura RCR-Print.

Pentru noi farmecul colaboratorului nostru apropiat, Ștefan Buciuta, vine din zâmbetul cu care își întâmpină interlocutorul fie că e vorba de un prieten sau de o nouă cunoștință. Acest zâmbet cald creează o ambianță de bună dispoziție, o senzație de confort, care îi face pe cei din preajmă să se simtă bine primiți.

Alăturându-ne familiei și prietenilor care i-au împărtășit bucuria de a păși în al 70-lea an de viață, colectivul redacțional al „Curierului ucrainean” îi urează Na mnohaia lita!, cu sănătate și noi bucurii.

Curierul ucrainean

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia

„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“

Bună seara dnei moderator Maria Cinar Jinga, dlui lector universitar dr. Ioan Herbil, prezentator al revistei presei ucrainene, bună seara telespectatorilor,

Aș dori să vă relatez că în perioada 20-22 august a.c., la Universitatea Națională „Politehnica din Lviv”, Ucraina, s-a desfășurat cel de-al X-lea Congres Mondial al Ucrainenilor. La acest congres, din partea Uniunii Ucrainenilor din România au participat 8 delegați în frunte cu președintele acesteia, Ștefan Buciuta, primvicepreședinții UUR Miroslav Petrețchi, Mihai Macioca, Ion Robciuc, secretarul general al UUR, Liuba Horvat, Elvira Codrea, consilier în cadrul Ministerului Educației Naționale, Lucia Mihoc, inspector de specialitate pentru limba maternă ucraineană și consilierul UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi.

În paralel cu lucrările Congresului Mondial al Ucrainenilor s-a desfășurat Forumul Tinerilor Ucraineni din Diaspora la Ternopil, Ucraina.

Cuvântul dlui Ștefan Buciuta la emisiunea în limba ucraineană pe postul TVR 3

democratică a Ucrainei speră și nădăjduiește că la summitul „Parteneriatul Estic” care va avea loc la sfâr-

șitul lunii noiembrie, la Vilnius, va fi semnat Acordul de asociere a Ucrainei cu UE. Semnarea acestui acord va fi un important stimulent în vederea edificării unui stat ucrainean european modern.

Pentru minoritățile existente în Ucraina și pentru noi, etnicii ucraineni din România, democratizarea statului ucrainean și intrarea lui în elita europeană ne dă speranța într-o colaborare mai bună în vederea dezvoltării noastre și păstrării identității etnice.

Manifestările de la Lviv au continuat și în zilele de 23-24 august când s-a sărbătorit cea de-a 22-a aniversare a proclamării Independenței Ucrainei. Mulțumesc studioului Cluj al TVR pentru invitație.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România în vizită la filialele UUR

În perioada 18-20 septembrie a.c., președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ștefan Buciuta, însoțit de consilierul economic al UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi, a vizitat filialele UUR din Tulcea, Galați, Iași, Suceava, Botoșani și Maramureș.

În vizita de lucru, președintele UUR s-a deplasat la sediile filialelor județene, s-a întâlnit cu membrii comitetelor filialelor județene cărora le-a prezentat situația economico-administrativă a Uniunii și cu care a discutat despre viitoarele investiții și acțiuni cultural-artistice propuse de aceștia.

Surpriza plăcută a avut loc în localitatea ucraineană Rogojești din județul Botoșani, unde, în seara lui 19 septembrie, la sediul filialei județene a UUR, s-a desfășurat acțiunea cultural-artistică „Întâlnirea tineretului ucrainean rogojeștean”.

Cu toate că mulți dintre acești tineri sunt elevi sau studenți la liceele și facultățile din Siret, Suceava și Iași, aceștia au venit cu mic cu mare la această importantă acțiune.

Acțiunea condusă de președintele filialei Botoșani a UUR, dl Victor Semciuc, a început cu o suită de cântece ucrainene care au fost răsplătite cu ropote de aplauze din partea publicului prezent. Au urmat două dansuri ucrainene, interpretate cu măiestrie de micii dansatori din localitate.

Seara s-a încheiat cu vizitarea muzeului din incinta sediului filialei Botoșani a UUR, unde gazda, în persoana dlui Ilie Semciuc, a prezentat obiectele tradiționale, portul și obiceiurile specifice zonei.

Dl Ștefan Buciuta, a oferit cărți și reviste tinerilor interpreți și dansatori și le-a urat succes în noul an școlar.

Vizita de lucru s-a încheiat la Poienile de sub Munte și la Sighetu Marmației, din județul Maramureș, unde președintele UUR s-a întâlnit cu membrii Biroului organizației Poienile de sub Munte a UUR și cu viceprimarul Ștefan Chimșac, precum și cu membrii Comitetului filialei Maramureș a UUR.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI,
consilier economic UUR

„Inițiativa cetățenească europeană pentru protecția minorităților naționale”

În perioada 11-12 septembrie a.c., la Târgu Mureș, Fundația Culturală „Dr. Bernády György” a organizat seminarul cu tema „Inițiativa cetățenească europeană pentru protecția minorităților naționale” la care, pe lângă conducerea Uniunii Federale a Naționalităților din Europa (FUEN), au participat și reprezentanți ai organizațiilor comunităților etnice din România.

Uniunea Ucrainenilor din România a fost reprezentată de Ștefan Buciuta, președintele UUR și de Nicolae Miroslav Petrețchi, consilier economic al UUR.

Seminarul este parte a „Inițiativei Cetățenești Europene”, lansate de Uniunea Federală a Minorităților din Europa, Uniunea Democrată Maghiară din România și Partidul Popular din regiunea autonomă Tirolul de Sud din Italia.

Întâlnirea de la Târgu Mureș a reprezentanților minorităților etnice din țară cu conducerea FUEN a venit în sprijinul acestui megaproiect transcultural.

Primul seminar de acest fel a fost organizat în anul 1999. Mulți dintre cei care au fost prezenți la Târgu Mureș participă la aceste seminarii încă din 1999 și de-a lungul anilor au discutat foarte multe probleme legate de minoritățile naționale din România.

În cele 47 țări din Europa, trăiesc aproximativ 340 de minorități naționale cuprinzând în total circa 100 de milioane de persoane. Astfel, fiecare al șaptelea european face parte, de fapt, dintr-o minoritate națională sau un grup etnic. De asemenea, față de cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene, numai în cadrul UE există peste 60 de limbi regionale sau minoritare, vorbite de circa 40 de milioane de oameni.

Prin deviza „Unitate în diversitate”, Uniunea Europeană își asumă cu mândrie acest mozaic multicultural, cel puțin la nivel declarativ. Lucrurile sunt mai puțin bine orânduite însă la nivel legislativ, problema minorităților fiind delegată la nivelul de competență al statelor membre, uniunea limitându-se la câteva prevederi generale care se încadrează în categoria generală a drepturilor omului, respectiv, la interdicția discriminărilor de orice natură, susțin organizatorii seminarului, desfășurat sub deviza „Nu ești singur! Un milion de semnături pentru diversitatea europeană”.

„Inițiativa Cetățenească Europeană” își propune să urmărească și să solicite Comisiei Europene întărirea măsurilor de protecție a minorităților naționale și etnice, în limitele competențelor sale. Una dintre principalele acțiuni reprezintă strângerea de semnături în vederea unei inițiative civice care să fie semnată de un milion de cetățeni din Uniunea Europeană, scopul fiind acela de a obține măsuri și acte legislative care să promoveze și să protejeze comunitățile minorităților autohtone și naționale și limbile regionale și minoritare, în vederea obținerii unei protecții a minorităților naționale la nivel european.

Reprezentanții minorităților naționale din România, prezenți la Târgu Mureș, au prezentat situația din regiunile în care trăiesc, din care a reieșit faptul că după atâția ani de democrație mai sunt probleme importante în conviețuirea comunităților aparținând minorităților naționale, care trebuie rezolvate. Participanții la seminar au constatat că, deși au trecut 15 ani de la adoptarea Legii Administrației Publice Locale care prevede bilingvismul în localitățile unde trăiesc minorități, această lege nu a fost aplicată în totalitate în localitățile în care conviețuiesc persoanele aparținând minorităților naționale. FUEN oferă expertiză și când i se cere își asumă și un rol de mediator în situații mai delicate.

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ștefan Buciuta, a prezentat la acest seminar situația etniei pe care o reprezintă, situația învățământului în limba ucraineană, problemele cu care se confruntă etnia ucraineană, istoria ucrainenilor din România, precum și răspândirea lor pe zone geografice. Totodată, președintele UUR se numără printre puținii reprezentanți ai organizațiilor aparținând minorităților naționale care au fost prezenți la toate seminariile organizate de Fundația Culturală „Dr. Bernády György”.

În a doua parte a seminarului reprezentanții FUEN au avut întâlniri cu reprezentanții UDMR, cu reprezentanții minorităților naționale, cu reprezentanții societății civile, cu președintele Consiliului Județean, Ciprian Dobre, și au adunat de ambele părți informații. Deschidere există, cel puțin la nivel declarativ, dar pașii trebuie făcuți de ambele părți.

Totodată, la 12 septembrie 2013, au fost trase și primele concluzii ale seminarului și anume: comunitățile naționale din Europa sunt un factor de stabilitate, ele contribuie la economia Europei, la întărirea regiunilor istorice. Atât UE, cât și statele-națiune care resping gestionarea problemei minorităților ar trebui să înțeleagă că drepturile minorităților nu știrbesc drepturile majorității, ci adaugă bogăție etnică și lingvistică Europei. Comunitățile minorităților naționale din România își îndreaptă privirile spre viitor, obiectivele lor rămânând realizarea unei reglementări juridice a drepturilor minorităților. Pentru atingerea acestui țel, ele au elaborat o strategie pe termen lung, constând din acțiuni hotărâte, organizate, strategii care nu pot fi duse la bun sfârșit decât dacă vor dispune de o puternică prezență în Parlamentul European.

La nivelul UE nu este o reglementare foarte precisă în ceea ce privește problematica minorităților naționale și problematica minorităților istorice, iar dacă există un milion de cetățeni cu acest statut trebuie pornită această inițiativă.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI

„Diplomația populară” câștigă tot mai mult teren în relațiile româno-ucrainene

Președintele Consiliului Județean Iași, Cristian Adomniței, a participat la semnarea mai multor înțelegeri de cooperare între patru comune din județul Iași și șapte localități și orașe din regiunile ucrainene Vinnyța și Dnipropetrovsk. La acest eveniment a fost invitat și a participat președintele filialei Iași a UUR.

În contextul bunelor relații statornicite între județul Iași și regiunile Vinnyța, și Dnipropetrovsk din Ucraina, prin semnarea unor acorduri de colaborare, precum și al măsurilor adoptate de Ucraina pentru integrarea în Uniunea Europeană, la sediul Consiliului Județean Iași, în ziua de 6 septembrie 2013, a avut loc o întrunire a primarilor de comune din județ cu o delegație reprezentând șapte unități administrative din regiunile susmenționate ale Ucrainei. Această întâlnire a avut ca obiectiv stabilirea și dezvoltarea relațiilor româno-ucrainene și semnarea documentelor corespunzătoare în acest sens. Președintele CJ, Cristian Adomniței, și-a exprimat satisfacția unui lucru împlinit și a declarat că în ultima perioadă relațiile dintre cele două țări s-au dezvoltat continuu. „De un an de zile de când suntem aleși sau realeși locali, nivelul relațiilor internaționale ale primarilor județului nostru cu omologii lor din Moldova și Ucraina a crescut foarte mult”, a specificat Adomniței.

„Aceste acorduri sunt o continuare firească a protocolului de colaborare pe care noi l-am încheiat cu regiunea Vinnyța. Sunt rezultate concrete ale acestui protocol, care vin după alte două mari acțiuni, respectiv Forumul Economic al Euroregiunii Siret - Prut - Nistru, eveniment care a avut loc la mijlocul lunii iunie, la Iași, și Forumul Euroregiunii de la finele lunii trecute, din Ungheni. Am trecut de la stadiul întâlnirilor de curtoazie la stadiul faptelor concrete. Prin acestea și prin proiectul transfrontalier Transagropolis, Iașul devine o adevărată poartă de acces către Vest pentru regiunile din Ucraina și Republica Moldova”, a declarat Cristian Adomniței, președintele Consiliului Județean Iași.

Potrivit înțelegerilor de cooperare semnate, părțile se angajează să ofere asistență reciprocă și să execute acțiuni coordonate pe linia colaborării și aplicării programelor de dezvoltare socio-economică, de stabilire a unor relații reciproce avantajoase, de realizare a unor proiecte de investiții și programe sociale. În baza aceluiași acord, părțile se angajează să promoveze contacte directe între întreprinderi, organizații și instituții, să sprijine înființarea unor întreprinderi mixte, să promoveze cooperarea în domeniul sănătății, culturii, al educației, sportului și turismului.

Primarii ieșeni, prin programul pregătit pentru oaspeții din Ucraina, au ținut să convingă delegația ucraineană că vor face tot ce le stă în putință pentru a le împărtăși prietenilor de peste graniță din experiența lor în procesul de apropiere față de Europa. „România face parte din grupul de prieteni ai Ucrainei pentru integrarea europeană și va sprijini Ucraina în demersurile sale privind integrarea europeană”, a completat președintele CJ, declarând că speră ca la Summitul Parteneriatului Estic, care va avea loc la Vilnius în luna noiembrie a.c., Uniunea Europeană să invite să semneze asocierea atât cu Ucraina, cât și cu Republica Moldova. Delegații ucraineni și-au exprimat recunoștința,

adăugând că „este dorința lor de a trăi într-o Europă și o familie europeană comună”.

Președintele Consiliului Județean Iași, domnul Adomniței, și-a exprimat dorința ca în viitorul apropiat să încheie astfel de înțelegeri și cu alte regiuni, inclusiv, Odesa, Cernăuți și Ivano-Frankivsk.

Înțelegerile de cooperare semnate joi, 6 septembrie 2013: Comuna Bălțați cu localitatea Villa, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyța, și

președinte al Euroregiunii Siret - Prut - Nistru, și Serhi Tatusciak, președintele Consiliului Regional Vinnyța, în calitate de președinte al Euroregiunii Dnister (Nistru), au semnat un acord de cooperare între cele două Euroregiuni. Euroregiunea Siret - Prut - Nistru este formată din două județe din România, Iași și Vaslui, și 23 raioane din cele 37 raioane ale Republicii Moldova, în timp ce Euroregiunea Dnister (Nistru) reunește regiunea Vinnyța, Ucraina, și raioane din Republica Moldova. Între județul Iași și regiunea Vinnyța există relații de cooperare, consfințite inclusiv prin acordul bilateral din noiembrie 2006, relații care s-au cristalizat într-un parteneriat în cadrul proiectului „Transagropolis - Transfrontalier Agribusiness Support”, proiect finanțat prin Programul Operațional Comun România - Ucraina - Republica Moldova 2007-2013.

Participarea președintelui filialei Iași la acest eveniment a fost benefică pentru că s-au purtat discuții de interes reciproc, urmând ca în perspectivă să se găsească și modalități de colaborare directă în contextul Acordului încheiat între Euroregiunea Prut - Nistru și UUR. Membrii delegației ucrainene și dl președinte al Consiliului Județean Iași au avut aprecieri pozitive la adresa filialei noastre, care s-a implicat în traducerea documentelor care au fost semnate cu acest prilej și la asigurarea traducerilor pe timpul semnării documentelor și la interviuri.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

localitatea Ceapaevsk, raionul Șyrokyvskiy, regiunea Dnipropetrovsk; comuna Mironeasa cu localitatea Oleksandrivska, raionul Șyrokyvskiy, regiunea Dnipropetrovsk și localitatea Hnatkiv, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyța; comuna Răducăneni cu localitatea Șyrokyi, raionul Șyrokyvskiy, regiunea Dnipropetrovsk, și orașul Tomașpol, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyța; comuna Comarna cu localitatea Lipovka, raionul Tomașpol, regiunea Vinnyța.

Scurt istoric al relațiilor diplomatice dintre județul Iași și regiunea Vinnyța. La sfârșitul anului trecut, Cristian Adomniței, în calitate de

Instruire a unor voluntari pe Valea Ruscovei

Asociația Tinerilor Antreprenori Creștini (ATAC) din comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș implementează, în parteneriat cu Asociația pentru Dezvoltare Locală Ivan Krevan din comuna Repedeș, în perioada iunie-decembrie 2013, proiectul „Uloha PC”, finanțat prin Programul „Tineret în Acțiune”, Acțiunea 1.2 - Inițiative ale tinerilor.

Proiectul urmărește dezvoltarea abilităților de folosire a computerului de către copiii din cătunul Uloha, comuna Poienile de sub Munte, județul Maramureș.

Obiectivul proiectului este creșterea accesului la tehnica IT a tinerilor din cătunul Uloha, comuna Poienile de sub Munte, pe o perioadă de 5 luni de zile și promovarea educației non-formale în rândul tinerilor din comuna Poienile de sub Munte, pe o perioadă de 5 luni.

După identificarea potențialilor voluntari pentru implicarea în proiectul „ULOHA PC”, Asociația Tinerilor Antreprenori Creștini - ATAC a organizat, în perioada 19-21 iulie 2013, un training de instruire a 10 voluntari de pe Valea Ruscovei.

La acest training tinerii voluntari au căpătat informații despre drepturile și responsabilitățile voluntarilor, relația dintre voluntari și

personalul angajat, motivarea voluntarilor/crearea unor relații durabile între voluntari; învățarea unor jocuri de animație pe care să le folosească în lucrul cu tinerii din cătunul Plaic; noțiuni de pedagogie/comunicare - transmitere a mesajului, de realizare a unor scurte planificări de predare a noțiunilor de operare pe calculator.

În continuarea proiectului tinerii voluntari selectați și instruiți vor oferi copiilor și tinerilor din cătunul Uloha, la fiecare sfârșit de săptămână, servicii de operare pe calculator.

Ne propunem ca, până la sfârșitul lunii octombrie, 10 tineri din cătunul ULOHA din comuna Poienile de sub Munte să capete cunoștințe suficiente de operare pe calculator, crescându-le astfel șansele de integrare în viața comunității.

Mai multe informații despre proiectul „ULOHA PC” pot fi obținute de la domnul Stuleanic Dumitru, manager de proiect, la email: atac_mm@yahoo.com, telefon 0765 161770, fax 0362819718.

Dumitru Stuleanic,
manager proiect

Comitetul filialei Caraș-Severin a Uniunii Ucrainenilor din România cu sediul în municipiul Caransebeș, condus de președintele Ivan Liber, încă de anul trecut, și-a propus să aniverseze 60 de ani de activitate a corului „Zelena lișcina“.

Corul „Zelena lișcina“ („Alunul verde“) este copilul inimosului profesor de muzică Ivan Liber, dirijor, compozitor, etnomuzicolog și un mare om de cultură care are la activ multe premii și titluri devenind și cetățean de onoare al județului Caraș-Severin. Activitatea corului este legată de sosirea în Banat, la Copăcele, a tânărului învățător Ivan Liber, absolvent al Școlii Pedagogice Ucrainene din Sighetu Marmăției, în 1951. Încă de atunci, cred, că în urechile tânărului învățător vibra muzica ce i-a fost insuflată de fostul nostru profesor de muzică Mychailo Mitriniuc. Cred că dl Liber nu a stat mult pe gânduri căci în anul 1952, la 10 martie, a și prezentat primul concert cu corul mixt de școlari din comuna Copăcele.

Anii de activitate școlară se leagă strâns și de activitatea culturală în școală și comună, dar nu numai de localitatea unde s-a stabilit și

Corul „Zelena lișcina“ și-a aniversat cei 60 de ani de existență

torii coriști: Maria Pilipeț, Nastasea Ciup Svestac, Vasile Mihaleico și Gheorghe Popovici Prodan care au abandonat corul și Silvia Palean, Mihai Miculea-

a corului „Zelena lișcina“ cu regretatul nostru președinte de atunci, dl Ștefan Teaciuc, ocazie cu care am scris și un articol în „Vilne slovo“, „De la oameni deosebiți - impresii plăcute“, în noiembrie 2001, în care am povestit pe larg despre primul meu contact cu satul bănățean Copăcele în care trăiesc și din care provin mulți ucraineni de nădejde ai societății noastre. Apoi am fost prezent la sărbătorirea a 100 de ani de la stabilirea ucrainenilor pe aceste meleaguri și am relatat acest episod într-un alt articol din „Vilne slovo“, în luna septembrie 2006. Atunci, în 12-13 august 2003, UUR a organizat și „Festivalul de cântece și dansuri ucrainene din Banat“ la care a luat parte și ambasadorul Ucrainei la București, Iuri Malko. Nu am lipsit nici de la alte întâlniri în care s-a evidențiat corul „Zelena lișcina“, dar am mai asistat și la alte acțiuni care s-au desfășurat în satul Cornuțel unde primarul comunei, Ioan Popovici, este cel mai bun animator cultural pentru etnicii săi și nu am ocolit nici municipiul Caransebeș unde ne-am stabilit sediul filialei UUR.

În iunie 2009, la Caransebeș, dl președinte Ivan Liber împreună cu biroul organizației locale a UUR, avându-i ca membri, pe atunci, pe Iuri Tiuch, Adi Furdi și alții, au organizat o mare manifestare culturală în sala de festivități a Muzeului Municipal. Despre acest eveniment am relatat în jurnalul „Ukrainskyi visnyk“ sub denumirea „Vocea ucrainenilor din județul Caraș-Severin“.

Acestea sunt câteva relatări despre activitatea corului „Zelena lișcina“ și a inimosului său dirijor, prof. Ivan Liber.

Festivitățile prilejuite de cea de-a 60-a aniversare s-au desfășurat sâmbătă, 28 septembrie 2013, în sala Căminului Cultural din satul Copăcele la care au fost prezenți și membrii corului Maria-Violeta Iaremciuc, Natalca Visteanin, Elena Miculeanici, Olga Macean, Maria Șutac, Silvia Tolneac, Silvia Vorun, Silvia Rosocha, Nutea Rosocha, Ana Cut și Silvia Câmpeanu (membru fondator), acestea fiind vocile feminine, iar vocile bărbătești fiind reprezentate de: Mihai Cut, Petru Câmpeanu, Vasile Iațco, Vasile Covaci, Mihai Babicean, Mihai Pilipeț, Dumitru Popovici. Au mai activat sub bagheta dirijorului Ivan Liber urmă-

torii coriști: Maria Pilipeț, Nastasea Ciup Svestac, Vasile Mihaleico și Gheorghe Popovici Prodan care au abandonat corul și Silvia Palean, Mihai Miculea-

nici, Silvia Mihaleico și Maria Liber care au decedat. Foștilor și actualilor membri ai corului le-au fost acordate diplome jubiliare și plăchete aniversare, iar celor activi le-au mai fost acordate cadouri constând în cărți și alte produse în pungi cu emblema UUR. Au mai participat la concertul jubiliar al corului „Zelena lișcina“ și numeroase formații ucrainene din țară. Din Maramureș: grupul artistic „Rusceanka“ (Ruscova), condus de Mihaela Miculaiciuc și „Vocile Ronei“ (Rona de Sus), condus de Geta Petrețchi; din Suceava a venit grupul de dansatori „Kolomyika“ (Siret), condus de prof. Ianoș Zirca; din județul Timiș a participat grupul de dansatori „Kalynka“ (Știuța); din județul Caraș-Severin au participat „Cervona kalyna“ (Cornuțel), „Ukrainski holosy“, Corul mixt din Caransebeș și Copăcele și un renumit cor românesc din Banat condus de prof. dr. Dumitru Jumpan, „Corală Margana“ din Marga, județul Caraș-Severin.

La festivitățile de deschidere au mai participat primarul comunei Copăcele și deputatul Ion Marocico, care în scurt timp au părăsit sala. Au mai fost prezenți protopopul bisericii ortodoxe ucrainene din Banat, Ilie Albiciuc, și fostul președinte al organizației UUR Timiș, juristul Ștefan Buciuta. Nu au lipsit de la Lugoj Ana Bereghi și Silvia Semeniuc.

Din partea conducerii UUR au participat președintele, prim-vicepreședinții Miroslav Petrețchi, Mihai Macioca, Iura Hleba, consilierul UUR Miroslav Nicolae Petrețchi, președintele organizației locale a UUR Lugoj, Ioan Covaci și alți membri marcanți ai UUR. Nu a lipsit de la această manifestare reprezentantul Forumului German din Banat (Caraș-Severin).

Manifestarea culturală dedicată celei de-a 60-a aniversări a constituirii corului mixt „Zelena lișcina“ din comuna Copăcele, județul Caraș-Severin a fost o reușită arătând că și comunitatea ucraineană din România se poate mobiliza și poate realiza o manifestare culturală de excepție.

unde și-a înjghebat familia căsătorindu-se cu o altă absolventă a școlii Medii Ucrainene din Sighet, dna Maria, un bun dascăl și un minunat om politic care a condus destinele localității sale timp de mai mulți ani. Astăzi, dna Maria nu mai este printre noi, dar caracterul ei dârz și bun încă dăinuie în noi, cei care am cunoscut-o și am apreciat-o. Copiii familiei Liber au contribuit și contribuie la propășirea culturii ucrainene în Banat. Inginerul, doctorul și profesoara sunt exemple de copii dintr-o familie ucraineană care au fost educați pentru a da și a contribui la propagarea culturii și spiritului ucrainean acolo unde ei își desfășoară activitatea fie la Reșița, fie în Germania, fie la Timișoara la posturile de radio Timișoara și Reșița.

Așa cum am spus, învățătorul și apoi absolventul Conservatorului din București s-a preocupat și se preocupă și acum de muzică. În afara faptului că a publicat mai multe volume de culegeri de cântece pentru copii și adulți, a căutat să instruiască mai multe formații artistice din Copăcele, Zorile, Cornuțel și Caransebeș, ba mai mult, a și cântat în corul „Corală Margana“ avându-l la pupitru pe profesorul Dumitru Jumpan din localitatea Marga, județul Caraș-Severin.

Ca președinte al ținutului Banat al Uniunii Ucrainenilor din România și apoi al filialei Caraș-Severin a UUR m-a invitat și pe mine în calitate de omolog și după aceea ca președinte al Uniunii Ucrainenilor din România la mai multe acțiuni culturale organizate de această organizație.

Am fost prezent la cea de-a 50-a aniversare

Mulțumim televiziunii naționale din București și celei regionale de la Timișoara că au dat curs invitației noastre de a participa la acest eveniment cultural al etniei ucrainene.

Asemenea manifestări vor trebui organizate și în celelalte localități cu populație majoritar ucraineană unde există asemenea coruri cu tradiție.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

Copăcele este o comună în care rădăcinile neamului meu sunt foarte adânci.

Copăcele a îmbrăcat haine de sărbătoare, deoarece ziua de 28 septembrie 2013 a însemnat marcarea a 60 de ani de la înființarea celebrului cor „Zelena lișcina”.

Și Dumnezeu a fost binevoitor cu oamenii

„Zelena lișcina” - 60 ani

Ansambllul „Zelena lișcina”

buni, deoarece le-a dăruit cu generozitate raze de soare, împletite cu coloritul costumelor naționale ale celor aproximativ 150 de invitați care au dat startul unui foarte frumos spectacol.

Și eu am fost prezent la această mare sărbătoare a comunității ucrainene din Copăcele.

Trecerea a 60 de ani de la înființarea corului „Zelena lișcina” este un fapt istoric, este mândria voastră, a noastră, dar mai ales a celor ce au fost de la început, și anume familia Ion și Silvia Cîmpeanu, dar și a celui ce a înființat și dirijat de-a lungul timpului acest minunat cor, dl prof. Ivan Liber.

Dl Ivan Liber este dirigior, profesor de muzică, compozitor, culegător de folclor ucrain

nean, un om ce și-a dedicat întreaga viață acestei meserii.

Mare parte a muncii domniei sale se regăsește în cele câteva cărți editate, dar sunt convins că dl profesor mai are multe de oferit, pentru că este un om energic, activ, în ciuda problemelor

litate ucraineană veche de peste 100 de ani, mândria noastră a tuturor.

Toți cei sărbătoriti au fost recompensați cu numeroase și generoase aplauze de către cei prezenți. Uniunea Ucrainenilor din România le-a oferit diplome, plachete omagiale personalizate, cadouri și flori în semn de recunoaștere și apreciere.

Să ne trăiești, „Zelena lișcina”, să ne trăiești, dle prof. Ivan Liber!

La mulți ani, Copăcele! La mulți ani, ucrainenii!

Iura HLEBA,
președintele UUR Timiș

Aspect din sală

Sărbătoare la Bălcăuți

Creștinii ortodocși prăznuiesc, an de an, la 1 octombrie, Acoperământul Maicii Domnului. În toate bisericile se oficiază Sfânta Liturghie și se citește acatistul în amintirea minunii din biserica Vlaherne. Se zice că în timpul domniei împăratului Leon cel Înțelept (886-911), în ultimul an de domnie, pe când acesta se afla la luptă pentru a apăra hotarele, dușmanii creștinătății au asediat cetatea Constantinopolului, cu gândul de a o cuceri.

Localnicii, cuprinși de spaimă, căutau felurite locuri pentru a se ascunde. În acea seară, de sâmbătă spre duminică, după cum spune Sinaxarul, mulți credincioși sosiseră la Biserica „Preasfânta Născătoare de Dumnezeu” din Vlaherne unde, după o veche tradiție, se făcea priveghere întreaga noapte în cinstea icoanei făcătoare de minuni, Mijlocitoarea. Biserica era plină, iar creștinii se rugau Sfintei Fecioare să-i izbăvească de cumplita primejdie. Preoții și credincioșii, laolaltă, înălțau rugăciuni aprinse, iar Maica Domnului le-a auzit suspinele, venindu-le în ajutor.

Printre bisericile care au hramul închinat sărbătorii „Acoperământul Maicii Domnului” se numără și cea din satul Bălcăuți.

Zidită în anul 1880, prin contribuțiile și munca credincioșilor și cu ajutorul Fondului Religionar al Sfintei Mitropolii a Bucovinei, ea a fost sfințită de I.P.S.Mitropolit Silvestru al Bucovinei și Dalmației, cu hramul „Acoperământul Maicii Domnului”, în anul 1883.

De atunci, în fiecare zi de 1 octombrie credincioșii din sat își îndreaptă pașii cu credință spre biserică pentru a fi izbăviți de ispite, de încercări, de suferințe. Ei înalță rugăciuni Maicii Domnului pentru a primi ajutor și ocrotire: „Prea Curată Stăpână, pururea Fecioară, în vremea necazului nostru acoperă-ne pe noi cu acoperământul aripilor Tale, iar în vremea neputințelor și a bătrâneților noastre, fii mijlocitoare nouă, către Fiul tău și Dumnezeul nostru. Să nu biruie răutățile lumii anii vieții noastre, iar sfârșitul să nu ne găsească cumva în afara acoperământului Tău cel sfințit”. S-au rugat și anul acesta marți, 1 octombrie, dar și duminică, 6 octombrie, când au fost sărbătoriti 130 de ani de dăinuire a bisericii bălcăuțene. Cu acest prilej, Sfânta Liturghie arhierească a fost oficiată de ÎPS Pimen. A avut loc și sfințirea picturii exterioare, credincioșii având ocazia să se închine la sfințele moaște de la mănăstirile Bănceni și Boian din Ucraina.

În cuvântul de învățătură ÎPS Pimen a vorbit celor prezenți despre pericolele la care sunt expuși tinerii în ziua de azi și despre responsabilitatea adulților de a-i povățui să pășească pe calea virtuții „Alături de cuvânt, exemplul vieții personale constituie un mijloc eficient de educare a tinerei generații”, a mai adăugat arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților. ÎPS Pimen a rămas impresionat de frumusețea cos-

tumelor populare, românești și ucrainene, pe care le purtau copiii care l-au întâmpinat cu flori și zâmbete la intrarea în biserică.

Cu ocazia Hramului prilejuit de sărbătoarea „Acoperământul Maicii Domnului”, duminică, 29 septembrie, Primăria comunei Bălcăuți și UUR au organizat cea de-a V-a ediție a Festivalului „Sărbătoare în satul meu” la care au evoluat următoarele ansambluri: „Stejărelul” - Cajvana, „Florile Bucovinei” - Rădăuți, „Arcanul” - Suceava, „Bilcuța” - Bilca, „Cervona kalyna” - Negostina, „Bătrâneasca” - Frătăuții Vechi, „Siretul” - Siret, „Trei Generații” - Flămânzi, Botoșani, „Doina Someșană” - Sângeorz-Băi, Bistrița-Năsăud, „Kozaciok” - Bălcăuți, precum și solistele Felicia Oblezniuc și Miruna Damian. Invitările speciale ale festivalului au fost Manuela Pohoată și Angelica Flutur. Prezentarea spectacolului a fost asigurată de Lăcrămioara Grigoriuc, coordonatorul festivalului fiind Petru Șoiman.

Marți, 1 octombrie, bălcăuțenii au fost invitați la Balul Gospodarilor. Atmosfera a fost întreținută de formația „Luxor”. Un oaspete surpriză a fost Carlo Devoti, organizator al unui festival celebru în Italia la care a participat, în 2011, și Ansambllul „Kozaciok” din Bălcăuți. Aflat în România, Carlo Devoti a trecut să-i vadă pe prietenii săi și să-i invite să participe din nou la festivalul al cărui coordonator este.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Ansamblul „Veselka“ și-a perfecționat măiestria artistică în Ucraina

În perioada 8-12 septembrie a.c., ansamblul „Veselka“ al filialei Iași a UUR a participat la un schimb de experiență cultural-educativă, în Ucraina, la Școala de Artă „Vyșenka“ din Vinnyțea. 17 dansatori, inclusiv de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă“, care constituie ansamblul sus-menționat, însoțiți de două profesoare, au petrecut clipe de neuitat la Școala de Artă „Vyșenka“ din orașul Vinnyțea. Prin grija Uniunii Ucrainenilor din România, personal a președintelui dl Ștefan Buciuța, s-a asigurat transportul ansamblului nostru în dorința de a susține educația și performanța.

Din clipa în care trecusem vama, eram siguri că ne așteaptă 5 zile de neuitat. Ospitalitatea și căldura cu care am fost întâmpinați, programul de turism cultural și oamenii foarte veseli și entuziasmați - acestea au fost ingredientele de bază ale unei experiențe plăcute și utile. Cei 17 dansatori au fost cazați la familii cu copii de aceeași vârstă, în acest mod li s-a oferit posibilitatea să facă noi prieteni, să cunoască cultura, tradițiile și obiceiurile ucrainene. La 8 septembrie, Vinnyțea a sărbătorit aniversarea a 650 de ani de la prima atestare documentară. Evenimentul ne-a oferit prilejul să facem cunoștință „pe viu“ cu obiceiurile și tradițiile locale. Spectacolele și concertele în aer liber, expozițiile, concursurile organizate special cu acest prilej, au făcut ca spiritul sărbătorii să fie resimțit și de noi toți. Vizitatorilor din oraș și din afara acestuia și chiar din alte țări le-au fost oferite și alte surprize cum ar fi animații, clovni, mascote și o mulțime de baloane colorate. Cereasa de pe tort a serii a fost lansarea simultană a peste 1000 de baloane, reprezentând un simbol al speranței. După lansarea dorințelor spre cer, am asistat la un superb foc de artificii, care a ținut minute în șir, luminând întreg cerul.

A doua zi, gazdele au organizat excursii la muzeele din Vinnyțea. Astfel am avut ocazia să vizităm Muzeul de Arheologie, unde am putut vedea statuete, pietre de mormânt inscripționate, oseminte de oameni, cât și de animale, obiecte din lemn și din piatră, precum și tapiserii. Totul se referă la cultura și istoria orașului Vinnyțea și a zonelor limitrofe. Pentru a vizita acest muzeu, sunt necesare cel puțin 2-3 ore. Un alt obiectiv vizitat a fost Muzeul de Artă, care prezintă o serie de picturi extraordinare, organizate pe curente artistice și pictori reprezentativi, ale căror opere sunt găzduite de acest muzeu. Printre galeriile cele mai frecventate ale Muzeului de Artă se numără Galeria de artă vest-

europeană, cu o impresionantă colecție de pictură italiană, olandeză, franceză, dar și artă ucraineană. Pe lângă colecția de picturi, muzeul deține și o colecție impresionantă de icoane. O impresie deosebită ne-a lăsat fântâna arteziană muzicală „Roshen“, care a oferit un spectacol simfonizat al apei, pe ritmul muzicii. Printre melodiile pe care fântâna „dansează“, se numără „Lacul Lebedelor“ (P.I. Ceaikovski). Apa luând forme arcuite, se înalță, face piruete, sub efectul magic al culorilor împletindu-se armonios cu sunetul muzicii.

La 10 septembrie, am vizitat fabrica de ciocolată „Roshen“, un moment așteptat de toți copiii, membri ai formației noastre. O experiență interesantă și foarte aromată, unde am avut parte de multă distracție, în lumea ciocolatei. La intrare, am fost salutați de un robot-ghid. Înainte de-a începe turul, robotul prietenos ne-a povestit despre fabrică și istoria ciocolatei. Am fost impresionați de întreg

împreună cu elevii și profesorii școlii „Vyșenka“. A fost un moment de suflet al relațiilor româno-ucrainene. Întâlnirea a debutat cu un program artistic variat susținut

de ansamblul „Veselka“, coregraf Rodica Fălișteanu. A fost o seară de excepție cu muzică și dans! A fost seara prieteniei!

La 11 septembrie, am vizitat Muzeul Memorial Pirogov, unul

durul în sine... dar mai ales de mirosul ademenitor al ciocolatei. Pe tot parcursul vizitei, ne-am simțit

dintre cele mai importante obiective turistice din Vinnyțea. Muzeul nu este destinat celor slabi de ini-

ca niște copii și cred că ne-am comportat ca atare, deoarece la plecare am primit suveniruri dulci.

A fost un vis transformat în realitate. Ziua s-a sfârșit cu „Seara prieteniei“, pe care am petrecut-o

mă, deoarece trupul îmbălsămat al lui Nikolai Pirogov, marele chirurg-savant, decedat în 1881, este expus într-un sicriu, în cripta capelei familiei.

În acea zi, a avut loc Conferința

profesorilor din Vinnyțea, fiind un eveniment foarte important pentru toți profesorii de la școlile de artă din Vinnyțea. În calitate de invitat de onoare, ansamblul „Veselka“, a prezentat o suită de dansuri ucrainene, dans german, dans țigănesc și au încheiat programul cu dansul tradițional ucrainean „Hopak“. Ansamblul „Veselka“ i-a încântat pe cei prezenți prin farmecul și originalitatea dansurilor, prin talent și dăruire sufletească, fapt ce a atras aplauze furtunoase. La finalul

spectacolului, ansamblul „Veselka“ a primit cuvinte de mulțumire din partea gazdelor. Directoarea Școlii de Artă „Vyșenka“, doamna Tatiana Zaiciko, a declarat că instituția pe care o conduce este deschisă pentru a continua colaborarea și schimbul de experiență cu filiala Iași a UUR, pentru a-i motiva în acest mod pe tinerii dansatori să-și perfecționeze stilul și deprinderile în arta dansului, pentru a stimula ansamblul nostru de dansuri ucrainene să învețe noi dansuri, iar copiii lor dansuri românești. Ea a înmănat oaspeților o diplomă de onoare și darul special, o păpușă îmbrăcată în costum tradițional ucrainean, confecționată manual.

În cele 4 zile de ședere la Vinnyțea, profesorii de la școala „Vyșenka“ au organizat cursuri speciale „Master Classes“ pentru tinerii dansatori ai filialei Iași a UUR. Astfel dansatorii ansamblului „Veselka“ au avut posibilitatea să învețe un nou dans „Podilska polka“, un dans foarte dificil, având una dintre cele mai grele tehnici de picior. Instructorii i-au învățat nu doar pași, piruete și trucuri acrobatice, dar i-au ajutat să-și îmbunătățească tehnica de dans și să-și găsească identitatea artistică. Un stil cu mult mai diferit de celelalte stiluri predate, care i-au epuizat la maxim pe dansatorii noștri, a fost „Breakdance-ul“, un stil de dans „stradal“, plin de energie.

Într-un cuvânt deplasarea la Vinnyțea a fost un schimb util de experiență, am lucrat minunat împreună, ne-am distrat și am legat prietenii.

Membrii ansamblului „Veselka“ adresează mulțumiri tuturor celor care au înlesnit acest minunat turneu.

prof. coregraf Rodica FĂLIȘTEANU

Acesta este hramul bisericii din satul Rogojești, comuna Mihăileni, județul Botoșani. Hramul acestei biserici se sărbătorește la 8 octombrie în fiecare an binecuvântat de Dumnezeu.

Precum fiecare biserică, cea din Rogojești are și un al doilea hram, pe care îl sărbătorește la 6 decembrie, de Sf. Ierarh Nicolae, arhiepiscopul Mirelor Lichiei.

În acest an, la fel ca și în ceilalți ani, locuitorii satului cu mic, cu mare, îmbrăcați în costume popu-

Nașterea Maicii Domnului nostru Isus Hristos

ghie a fost oficiată de preotul paroh Flaviu Ion Rus și de preotul din Cândești II, Dumitru Horga.

În timpul Sfintei Liturghii, corul bisericii format mai ales din fete și femei și câțiva bărbați și băieți, în

au prezentat în fața enoriașilor și a preoților un frumos montaj artistic închinat Sfintei Fecioare Maria și Fiului său, sub îndrumarea dnei Mariana Rodica Giuraniuc.

Această sărbătoare împăratească s-a încheiat la biserică în mod ospitalier: pe o masă aranjată în curtea bisericii se aflau sarmale și cozonaci, la care au fost invitate

persoane din satele vecine care au participat la Sfânta Liturghie.

La urmă, toți au plecat spre casele gazdelor unde, printre alte bucate, s-au servit răcitură, sarmale, cozonaci, prăjituri etc.

Tinerii și-au organizat în mijlocul satului o horă.

Olimpia IVANICIUC

lare locale, mai ales fetele și femeile, cu musafiri au participat la Sfânta Liturghie din această zi deosebită care se numără printre sărbătorile împăratești. Sf. Litur-

afară de cântecele bisericești liturgice, a cântat și imnuri închinare Maicii Domnului, fecioara Maria.

După Sfânta Liturghie, copiii de grădiniță și școlarii din Rogojești

Nașterea Maicii Domnului

Nașterea Maicii Domnului este una dintre marile sărbători ale creștinătății. În mediul bisericesc se folosește și termenul de „Nașterea Fecioarei Maria”. Tratarea semnificației acestei sărbători trebuie căutată în cărțile sfinte și, în primul rând, în Sfânta Scriptură. Evangheliștii nu vorbesc nimic de nașterea Fecioarei Maria. Izvoarele apocrife, scrieri religioase nerecunoscute, numite canonice, se ocupă pe larg de originea și copilăria Sfintei Fecioare. Nu sunt teolog, dar, predând, în cadrul obiectului limba și literatura ucraineană, despre istoria, tradițiile și datinile ucrainenilor, eram obligat să cunosc tradițiile ortodoxe ale ucrainenilor. Răspunsul la această temă, în primul rând, le-am găsit în Sfânta Scriptură și în alte cărți duhovnicești.

Protoevanghelia lui Iacob de proveniență iudeo-creștină, este o operă compozită unde găsim informații bogate și, aș crede, complete despre copilăria Fecioarei. Lucrarea a fost scrisă între anii 130-140 d.Hr. Antichitatea acestor date permite totuși să se facă uz de unele informații cum ar fi numele părinților Ioachim și Ana sau descendența lor din împăratul David. Biserica Ortodoxă nu este de acord cu multe afirmații din aceste scrieri și nu a reținut decât datele care aveau să pună în relief adevărul scripturistic și dogmatic: descendența din neamul lui David și nașterea lui David în urma rugăciunilor părinților bătrâni, pentru ca la temelia acestei sfinte vieți să fie credința.

Din Vechiul Testament aflăm despre sterilitatea Sfintei Ana și Larrei. Nașterea Maicii Domnului este mai mult decât o figură, căci în persoana Sfintei Ana, femeie liberată de sterilitatea ei este arătată chiar natura noastră care încetează de a fi sterilă și care va purta fructul Duhului Sfânt. Nașterea Fecioarei Maria la

adânci bătrâneți ale mamei ei nu se datorește unei acțiuni arbitrare a lui Dumnezeu care ar veni să întrerupă continuitatea istorică, ci este o etapă a Providenței care veghează la mântuirea lumii, pregătind în mod laborios Întruparea Cuvântului, etapa care precede ultimul act decisiv, Bunavestire, când Fecioara aleasă, născută din rugăciune, va primi să fie casa împăratului când se împlinește taina unirii celor două naturi în Hristos.

Dacă privim tabloul Nașterii Fecioarei Maria, fără să fim specialiști în arta picturii, observăm că părinții Ioachim și Ana sunt reprezentați în proporții grandioase față de celelalte personaje pentru a sublinia caracterul lor maiestuos de Teopateri (Părinți ai lui Dumnezeu). Toate celelalte trebuie să fie secundare. Atenția să fie asupra părinților și a maicii Fecioare în brațele Maicii. Sigur, se pot pune întrebări. De ce nu s-a luat pentru icoană momentul în care Sfânta Ana își ține copilul în brațe? De ce o lasă în brațe străine? Pentru că este dăruită omenirii. Ea nu este a lui Ioachim și a Anei, ci este Maica lui Dumnezeu și a tuturor. Trece de hotarele familiei pentru a fi mijloc de mântuire, de altfel nici nu va crește în mijlocul familiei, căci de la vârsta de 3 ani va fi închinată Templului.

Originea sărbătoririi Nașterii Maicii Domnului (8 septembrie) s-a introdus în bisericile orientale după încheierea Sinodului din Efes care a avut loc pe la anul 431, dar în mod mai general sărbătoarea s-a instituit în veacul al VII-lea.

În popor, sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului (15 august) mai poartă numele de Sfânta Maria Mare, iar Nașterea Maicii Domnului - Sfânta Maria Mică (8 septembrie).

Mariile, Marin, Marinela, Mariana, Mărioa-

ra își serbează ziua numelui la 8 septembrie, iar la 15 august - Adormirea Maicii Domnului credincioșii se duc la biserică, se închină, fac milostenii și alte lucruri creștinești.

Gheorghe CEGA

O nouă dovadă de buni creștini

Situată la hotarul dintre comunele Izvoarele Sucevei și Moldova-Sulița, în apropierea locurilor de obârșie a râurilor Suceava și Moldova, pe vârful masivului Plai, într-un cadru natural poate cel mai pitoresc al satului Izvoarele Sucevei luni, 14 iulie, cu participarea unui număr de aproximativ 40 de enoriași, în mare parte din zonă, preotul paroh al satului, Valentin Ardelean, pe o vreme destul de plăcută, a sfințit capelița ctitorită de familiile Radu Char și Cristina, Vasile Daneliuc și Victoria. Terenul noului locaș de închinare și rugăciune a fost donat de gospodarul Ion Jecalo din comuna învecinată. Cu pereții exteriori din lambriuri de lemn, iar cei interiori din lambriuri plastice, acoperișul din tablă lindab, cu numeroasele icoane și doi prapuri, o cruce - donații ale familiilor ctitori și ale unor creștini, bisericuța este o bijuterie. După predica preotului paroh care a menționat că „este o nouă dovadă de buni creștini a localnicilor” accentuând importanța deosebită a hramului care poartă numele marelui voievod cu dragoste de neam și creștinătate, Ștefan cel Mare și Sfânt, ceremonia religioasă s-a încheiat cu obișnuita agapă frățească.

Decebal Alexandru SEUL

Universitatea „Ștefan cel Mare” - 50

Așadar, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava a împlinit o jumătate de secol de existență!

Acum 50 de ani, adică în 1963, a luat ființă Institutul Pedagogic de trei ani din Suceava, precursorul Universității de acum.

Subsemnatul a intrat la Facultatea de Matematică-Fizică din cadrul IP3 în anul 1965. Fac parte din generația celor care dădeau examenul de admitere, fără să facă ore speciale de pregătire plătită. La vremea aceea, marea majoritate a celor care terminau liceul puteau da admitere în orice loc din țară și intrau fără probleme.

Noi cei de la „mate”, față de cei de la „Limba și literatura română” și „Istorie - Geografie”, aveam o viață mai grea. Profesori exigenți.

Se impune o scurtă rememorare. O parte dintre profesori veneau de la Iași, o parte erau din Suceava.

Pentru câteva luni, în anul I, l-am avut ca profesor pe celebrul Constantin Corduneanu de la Iași.

Eminența eminențelor era prof. Ion Nimițan. Toți cei care nu știau bine cele predate la algebră și analiză matematică erau făcuți „tufe de Venetia”. Mult mai târziu mi-am dat seama de ce. Simplu, în Venetia nu există tufe!

La fizică îl aveam pe prof. Ion Sbierea, la aritmetică și geometrie pe Gheorghe Tincu, ambii foarte exigenți.

Domnișoara Elvira Botez ne învăța astronomia și mecanica rațională.

La diferite ramuri ale matematicii și fizicii i-am avut pe Ion Sutac, Luminița Ionescu, Gheorghe Marchitan, Grigore Lohănel, Cazacu Constantin, M. Sheffel.

Îmi amintesc foarte bine că atunci când prof. Ion Nimițan trecea cu țigăreța în gură pe holurile institutului, se lăsa o liniște mormântală.

Se făcea carte serioasă,

nu se lipsea de la cursuri sau de la seminarii.

Ne mai descreșteau frunțile profesorii care predau alte discipline. Constantin Sava la limba rusă, Dumitru Bodnariuc la socialismul științific și economie politică sau Eugen Pleșca la activități culturale.

De departe s-au detașat Traian Chelariu la psihologie și Ion Roman la pedagogie, care ne-au făcut un pic viața mai ușoară.

Îmi aduc aminte cu exactitate ce ne-au spus în prima zi. Traian Chelariu: „Omul are dreptul să înnebunească o dată pe an!” (Că unii o fac de mai multe ori pe an, e treaba lor).

Ion Roman: „Ați făcut bine că vreți să deveniți profesori, deoarece n-am auzit ca un profesor să fie închis pentru că a făcut o lecție proastă”.

O mare parte dintre acești profesori au trecut în lumea celor drepiți.

Două fapte inedite. Primul, în toamna anului 1965, Nicolae Ceaușescu a vizitat Institutul Pedagogic de trei ani din Suceava. Al doilea, secretara cercului „Enigma” de la Școala din Părhăuți - Suceava (cerc îndrumat de subsemnatul), doamna Ana Leahu, este conferențiar universitar doctor inginer la USV, fapt care mă bucură.

Au absolvit IP3 Suceava și mulți etnici ucraineni, printre care îi amintesc pe: Ioan Chideșciuc, Victor Seredenciuc, Eusebie Frăsniuc, Maria Ivanașciuc, Maria Perhinschi, Ilie Tcaciuc, Gheorghe Homiuc, Vasile Perpeliuc, Ioan Ivasiuc, Ioan Chideșa, Nicolae Cureliuc etc.

Kolea KURELIUK

Conf. univ. dr. ing. Ana Leahu făcând prezența membrilor cercului „Enigma”

Sâmbătă, 31 august 2013, a avut loc la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret o emoționantă întâlnire a absolvenților promoției 1983. A fost o emoționantă întâlnire din cauză că acești absolvenți nu s-au întâlnit până acum niciodată de la absolvirea liceului.

La sfârșitul anului școlar 1982-1983, sub îndrumarea atentă și competentă a unui harnic și apreciat colectiv de profesori, adevărați părinți spirituali, în frunte cu prof. Ioan Chideșa și regretata prof. Orezia Zebreniuc - directorii școlii, a prof. Nicolai Maidaniuc, dirigintele clasei a XII-a A și a prof. Leon Gabor, dirigintele clasei a XII-a B, un număr de 79 de tineri, toți între 18 și 19 ani, au fost declarați absolvenți intrând în posesia diplomei de bacalaureat.

Iată și numele lor: Andreese Angela Elena, Andriesei Stelian Mihai, Andriuc Vasile Silviu, Babii Viorel, Barbuță Lia, Buhăianu Elena, Burghian Liliana, Calenciuc Traian, Calisevici Maria, Chifan Florin, Schimilevschi Eduard, Cojocar Vasile, Coroliuc Olga, Cozmiuc Claudia, Dana Vasile, Dobresenciuc Andrei, Fediuc Viorel Ioan, Frăsniuc Angela Zirca, Găina Mihai, Grigoraș Dorina, Grîu George Adrian, Haiura Dorina, Hreniuc Ioan, Ivanciuc Cătălin, Lucescu Gheorghe, Martincu Narcis, Miltiade Dumitru, Moțpan Petru, Naher - neac Adrian, Nemțoi Dorel, Petrașciuc Ioan, Pitic Dumitru, Popovici Rodica, Precob Constantin, Sabie Constantin, Smoleac Cornel, Sterba Aurica, Șeucaliuc Sorin, Vlascu Doru, Zebreniuc Nicolaus, Zvanciuc Mihai, Ghenghea Marian. Clasa a XII-a B: Avasiloaie Dragoș, Balan Adrian, Băncescu Vasile, Berbenciuc Ilie, Bidalach Mugurel, Bistriceanu Tudorel, Bolo - han Gheorghe, Corduneanu Viorel, Cucos Alexa, Drăgoi Samoilă, Dolenciuc Sorin, Gurău

S-au întâlnit după 30 de ani

Gavril, Hromei Nelu, Humă Costel, Irimie Ioan, Fercalo Marin, Irimciuc Vasile, Isopescu Modest, Maierean Toader, Mireuță Costel, Mironiuc Cornel, Mustață Florin, Nicolaică Vasile, Orhean Mircea, Păvăluc Culiță, Picus

Adi, Preda Radu, Pușcuță Gheorghe, Roșca Nicolae, Rotar Gheorghe, Ruști Viorel, Sandu Vasile, Samciuc Nicolai, Solovăstru Tudor, Ștefănescu Radu, Ureche Vasile, Voroniuc Sorin.

Întâlnirea absolvenților promoției 1983 a început la ora 12 în Cabinetul de matematică. La acest eveniment emoționant au participat și profesorii Puiu Doina - directorul Colegiului Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, Gabor Leon, Nicolai Maidaniuc, Pupăză Tudorița, Gușetu Silvia și Cost Iosif. La început s-a păstrat un moment de reculegere pentru cei plecați în veșnicie dintre

profesori și absolvenți. Apoi, prof. Nicolai Maidaniuc, dirigintele clasei a XII-a A, a rugat-o pe directoarea Colegiului siretean să se adreseze în câteva cuvinte absolvenților promoției 1983.

Doamna prof. Puiu Dorina în cuvântul său a spus: „Stimați absolvenți ai promoției 1983, bine ați venit la acest colegiu după 30 de ani de la absolvire! Vă doresc să petreceți cât mai frumos și plăcut la acest eveniment deosebit în viața dumneavoastră, doresc multă sănătate familiilor dumneavoastră și petrecere frumoasă. Vă mulțumesc mult pentru invitație.”

A urmat momentul citirii catalogului. Cei prezenți care au luat cuvântul au rememorat diverse secvențe din viața lor de elev sau din cea extrașcolară. Toți, în cuvântul lor, au mulțumit lui Grîu George, organizatorul acestei întâlniri. Acum, la acest ceas aniversar, a spus Smoleac Cornel, de profesie inginer, să ne amintim de corpul profesoral care ne-a călăuzit pașii spre învățătură și profesie: Tudorița Pupăza - limba română, Leon Gabor - limba română, Ioan Chideșa - matematică, Dumitru Vasilenciuc - matematică, Teodora Chideșciuc - fizică, Gușetu Silvia - chimie, Lidia Bucetchi - chimie, Orezia Zebreniuc - biologie, Ion Ciobanu - istorie, Eugenia Boico - geografie, Ilie Cureliuc - limba rusă, Marinela Buculei - limba franceză, Nicolai Maidaniuc - educație fizică, Iosif Cost - organizarea producției, Ion Ciobanu - filosofie, Teodora Chideșciuc - electrotehnică, Erika Hlușcu - istorie.

Partea a doua a întâlnirii s-a desfășurat la un local din centrul orașului unde s-a ciocnit o cupă de șampanie, s-au spus anecdote de bun gust, evocări din anii de școală.

Nicolai MAIDANIUC

Spiritul lui Șevcenko a reunit Tulcea, Iașiul, Botoșaniul, Suceava și Kanivul!

„Fiecare japonez visează să escaladeze muntele Fuji.

Fiecare musulman ar trebui cel puțin o dată în viață să viziteze Mecca.

Fiecare ucrainean ar trebui să viziteze mormântul lui Taras Șevcenko din Kaniv.“

O astfel de ocazie s-a ivit pentru ucrainenii din România. Rând pe rând, filialele UUR, grupate după dispunerea teritorială, au început pelerinajul la mormântul marelui poet Taras Hryhorovyci Șevcenko. A venit și rândul filialelor Suceava, Botoșani, Iași și Tulcea. Această călătorie a fost inițiată, în primul rând, pentru a onora memoria marelui poet și „părinte spiritual“ al culturii ucrainene, întoarcerea gândurilor și inimilor către testamentul lăsat de marele poet, acum, când sunt în pregătire sau în desfășurare acțiunile dedicate celei de-a 200-a aniversări a nașterii poetului.

Cei 45 de participanți la acțiunea sus-menționată s-au constituit într-o mare familie ucraineană din care nu au lipsit părinți, copii și bunici, pe podul de peste râul Siret, la circa un kilometru de granița cu Ucraina. Trecerea frontierei nu a constituit o

Șevcenko nu a fost niciodată în Bucovina, încă din timpul vieții opera sa a devenit cunoscută și în această regiune, gășind rezonanță în special în rândul intelectualilor locali. Cultul Cobzarului a fost statuat în Bucovina la data de 29 februarie 1864 (pe stil vechi) când a fost comemorată moartea marelui poet la biserica Sfânta Parascheva, iar începând cu anul 1889, marcarea nașterii și morții marelui poet a devenit o tradiție.

Călătoria noastră a continuat spre Kamianet-Podilskyi (Kamenita) unde, de altfel, am făcut și o bine-meritată pauză pentru a servi masa și a vizita partea veche a „orașului-cetate“ cu același nume. Trebuie remarcat că în una din călătoriile prin Ucraina pe aceste meleaguri a poposit însuși marele Cobzar. De aici și până la Kiev drumul nostru în multe locuri se intersecta cu călătoria făcută de Șevcenko în luna septembrie a anului 1846 de la Kiev spre Kamianet-Podilskyi. Cu forțe proaspete și cu dorința de a cunoaște noi locuri ne-am continuat călătoria spre Vinnyțea, fără a intra în oraș. Poate că nu este lipsit de importanță să subliniez că, în perioada 7-13 septembrie 2013, ansamblul de dansuri

ne-am întâlnit cu doamna Alla Kendzera, directorul Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea“, care ne-a fost ghid pe itinerariul Kiev-Kaniv și retur, ocazie cu care ne-a prezentat câteva date interesante despre Kiev, despre monumentele

arhitectonice, istorice și culturale care meritau a fi vizitate în special de către cei ce se aflau pentru prima dată la Kiev.

Pe drumul spre Kaniv, am trecut nu departe de orașul Pereiaslav-Hmelnyțkyi (aproximativ 30.000 de locuitori), unde a trăit și a lucrat Șevcenko, iar ca semn de respect, aici a fost înființat Muzeul Testamentului lui Taras Șevcenko și au fost ridicate două monumente (unul în anul 1954, iar altul în anul 1989).

La intrare în orașul Kaniv călătorul este întâmpinat de o vastă întindere de apă - este lacul de acumulare al hidrocentralei.

Pe ambele părți ale drumului spre mormântul lui Șevcenko admirăm „Alea Șevcenko“ (sculpturi în aer liber reprezentând personajele literare ale lui Șevcenko). Aici sunt adunate sculpturi precum „Visul“, „Trei suflete“, „Mulțumesc, bunicule“, „Gândul nostru, cântecul nostru“, „Kozak Mamai“, „Hamalia“, „Kateryna“, realizate după motivele din opera lui Taras Șevcenko. Apoi, la poalele de vest ale dealului Cernecea, observăm un însemn comemorativ dedicat hatmanului ucrainean Ivan Pidkova, care a fost executat la Lviv. Ulterior trupul lui a fost transportat și îngropat la mănăstirea Kaniv. De la baza monumentului se deschide o priveliște deosebit de frumoasă în toate direcțiile. Dacă e să ajungi pe jos de la baza dealului și până la monument, este necesar să urci trei sute nouăzeci și două trepte.

Ne-am adunat cu toții în jurul monumentului și într-o tăcere solemnă am ascultat la stație „Dumy moi, dumy moi“. A urmat momentul depunerii de flori, momente de reculegere și un scurt program artistic compus din cântece pe versurile lui Șevcenko și recitarea unor poezii. Bineînțeles s-au făcut multe fotografii, s-au depănat amintiri, parcă nimeni nu mai dorea să se despartă de Șevcenko regăsit. Dar timpul ne presa din urmă... trebuia să ne încadrăm în program.

Având în vedere că delegația noastră era numeroasă, la propunerea directorului adjunct al muzeului, am fost împărțiți în două grupuri de aproximativ 20 de persoane, astfel că prezentările făcute de amabilele noastre gazde au putut fi recepționate mult mai ușor și mai bine de către cei prezenți. De la ghidul nostru am aflat că muzeul a fost deschis la data de 18 iunie 1939 cu ocazia celei de-a 125-a aniversări a nașterii marelui poet. Cu ajutorul ghidului și al exponatelor am re trăit momente din viața și activitatea marelui Șevcenko.

Tot aici, nu departe de monument, a fost deschis primul muzeu popular „Tarasova svitlyțea“, care a fost restaurat în anul 1991. Conform documentelor de arhivă, a unor schițe, desene, fotografiile a fost restaurată o casă ucraineană acoperită cu paie. La finalul vizitei, președinții filialelor au oferit conducerii muzeului ultimele numere ale ziarelor și revistelor editate de Uniunea Ucrainenilor din România, cărți și cadouri simbolice.

Pelerinajul la mormântul lui Șevcenko a fost util pentru noi, nu numai din punctul de vedere al educației spirituale și patriotice. Este și un exemplu de unitate spirituală și de socializare a diferitelor generații din diferite filiale ale UUR.

În a treia zi a călătoriei noastre, la solicitarea participanților, ne-am rezumat la vizitarea celor mai reprezentative monumente arhitectonice, istorice și spirituale din Kiev: complexul Pecerska Lavra, Catedrala Sf. Sofia, Catedrala Sfântul Volodymyr, Catedrala Sf. Mihail și Poarta de Aur. Impresiile au fost excelente, în special pentru acei participanți care au fost pentru prima dată la Kiev.

În ultima zi a excursiei noastre, obosiți după trei zile de călătorie, dar însuflețiți de spiritul șevcenkian, am părăsit Kievul în direcția România.

Pe drumul de întoarcere, desigur, doream să mai vizităm și cetatea Hotin, dar din cauza vremii nefavorabile și a lipsei de timp nu ne-a rămas altceva de făcut decât să ne reamintim din lecția de istorie ce a reprezentat cetatea Hotinului pentru popoarele noastre.

Și, la sfârșitul povestirii noastre, nu ne rămâne decât să ne exprimăm sincere mulțumiri celor care au făcut posibil acest pelerinaj: Radei Uniunii Ucrainenilor din România, președintelui acesteia, domnului Ștefan Buciuța.

La revedere, Kiev, la revedere, Șevcenko, până la noi întâlniri!

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

problemă pentru că ne consideram acasă atât la noi în țară, cât și în Ucraina și așa am fost tratați de ambele părți ale frontierei.

O primă surpriză pentru delegația noastră s-a produs aproape de Cernăuți, unde delegația noastră s-a întâlnit cu dramaturgul și jurnalistul ucrainean Vasyl Dovhyi (președintele filialei regionale Cernăuți a Asociației „Ucraina - România“, autorul piesei „Prințesa“ (în memoria scriitoarei Olha Kobyleanska, născută la 27 noiembrie 1863 în orașul Gura Humorului, județul Suceava), tradusă în limba română de scriitorul, traducătorul și jurnalistul Ioan Chideșciuc, președintele organizației ucrainenilor din satul Negostina, județul Suceava, care a fost pusă în scenă la Teatrul din Botoșani, urmând ca în perioada imediat următoare să se facă un turneu prin județul Suceava și în regiunea Cernăuți, Ucraina. Domnul Vasyl Dovhyi a făcut o invitație pentru participanții la acțiune de a participa la spectacolele ce vor fi prezentate la Botoșani, Suceava, Siret, Gura Humorului. Chiar dacă

„Veselka“ al filialei Iași se afla într-un stadiu de pregătire la Școala de Artă „Vyșenka“ din Vinnyțea și ar fi fost o bună ocazie de a-i vedea la lucru, dar timpul avut la dispoziție nu ne-a permis acest lucru. Cu scurte opriri pe traseu, impuse de regulile privind transportul internațional de călători, am trecut pe lângă Jytomyr și spre seară am ajuns la Kiev. Drumul, deși lung, a fost plăcut pentru că tot timpul fie am ascultat muzică ucraineană de pe CD sau în interpretarea participanților la acțiune, fie relatări istorice despre locurile prin care treceam, în acest sens domnul Boreslaw Petrașuc a fost un ghid documentat și a prezentat lucruri interesante și noi pentru majoritatea participanților la această acțiune. Nu au lipsit nici momente vesele, vorbe de duh și de învățătură. În acest domeniu s-a remarcat în mod deosebit domnul Mihai Gheorghe din Brodina, județul Suceava. Gazdele noastre de la hotelul „Holosiivski“ unde am fost cazați, ne-au așteptat cu bucurie și cu o cină binemeritată după un drum de aproape 700 km. A doua zi dimineața, după micul dejun

(Urmare din numărul anterior)

În octombrie 1918, Guvernul Statului Ucrainean a trimis în România o misiune diplomatică extraordinară pentru a stabili cu Guvernul român relații diplomatice stabile și a semnat un tratat pentru schimbul de mărfuri între Ucraina și România.

La 22 decembrie 1918, a fost deschisă o nouă misiune diplomatică extraordinară a Republicii Populare Ucrainene, condusă de profesorul Kost Mațievyci. Lt. col. Pavel Manciuur a rămas să lucreze la această misiune până la 20 aprilie 1922, când și-a încetat activitatea ca urmare a licențierii guvernului Symon Petliura, aflat în exil, în Polonia, la Tarnow, din lipsă de fonduri.

Pavel Manciuur, devenind civil, s-a căsătorit, soția lui provenind dintr-o familie înstărită din orașul Bălți.

Fiul lor, Emilian Manciuur, s-a născut la Chișinău, în anul 1931. După ocuparea Basarabiei, în anul 1940, ca urmare a Pactului Ribbentrop-Molotov, Pavel Manciuur a fost arestat de NVKD, fiind judecat și condamnat la 8 ani de închisoare pentru activitate contrarevoluționară, încetând din viață la 9 mai 1942 la Unglag, regiunea Gorki din Federația Rusă.

Emilian Manciuur a urmat cursurile liceale, după care a absolvit Facultatea de Filosofie - secția ziaristică de la Universitatea din București, obținând, ulterior, și titlul de doctor în științe umaniste la Universitatea din Varșovia. Este căsătorit și are două fiice și trei nepoți.

Activitatea profesională și-a început-o ca ziarist în presa de tineret și sport. Ulterior, a lucrat la Ministerul Afacerilor Externe ca atașat de presă, parcurgând toate treptele profesionale până la gradul de ambasador.

În prezent este pensionar și activează ca profesor asociat la Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București.

Din rândul acestor emigranți politici ucraineni a făcut parte și tatăl meu Naum Pocorschi, născut în comuna Berezky-Cecelnyk, raionul Olgopol, regiunea Vinnyțea în anul 1896.

După terminarea studiilor liceale la Olgopol, odată cu începerea Primului Război Mondial, a fost înrolat voluntar, în iulie 1914, în Regimentul Imperial de Gardă „Simionovski”, unde ca soldat și observator aerian a luptat pe frontul din Polonia împotriva germanilor. Fiind rănit grav, în decembrie 1914, a fost transportat la spitalul militar din Smolensk. După ce s-a vindecat, a urmat Școala de Ofițeri de Intendență din Kiev în cursul anului 1915. La începutul anului 1916, a fost repartizat ca ofițer de intendență la Direcția Generală de

(Urmare din numărul anterior)

Din cauza cheltuielilor prea mari legate de întreținerea a mii de refugiați, concentrați în lagărul de la Făgăraș în castelul medieval „Mihai Viteazul”, Guvernul Român a hotărât desființarea acestuia în iulie 1923 și trimiterea refugiaților ca simpli muncitori, pe grupe de 40-60 de persoane, la fabricile și fermele agricole din toată țara (cu domiciliu obligatoriu) care aveau nevoie de forță de muncă.

Naum Pocorschi a fost repartizat cu alți 40 de camarazi la fabrica de cherestea din localitatea Barațkoș, județul Ciuc.

După doi ani de muncă de ocaș (așa cum arată în articolele sale col. H. Porochivskyi, care făcea parte din Comitetul ucrainean pentru ajutorarea refugiaților politici „Symon Petliura”) și condiții mizerabile de hrană și cazare, Naum Pocorschi a hotărât, fără aprobarea autorităților române, să ia drumul codrului, traversând Carpații Orientali spre est. În cele din urmă întâmpinând diferite primejdii prin pădurile Carpaților (animale sălbatice, dormitul în scorburile copacilor ș.a.) a ajuns în orașul Piatra Neamț, obosit, cu barbă crescută, murdar, cu hainele făcute zdrențe și flămând. A avut noroc că la Piatra Neamț a dat de foștii lui camarazi din lagăre (ucraineni), care l-au primit frățește, asigurându-i la început cazare, hrană, îmbrăcăminte,

O întâlnire de suflet

Aprovizionare a Frontului în cadrul Regiunii Militare Odesa.

În luna aprilie 1918, după revoluția bolșevică din octombrie 1917, a fost scos din armată pentru vederile lui de stânga. Întorcându-se în comuna sa natală Berezky a fost ales, în anul 1919, președintele Sovietului. Neputând suporta teroarea bolșevică la care au fost supuși foștii ofițeri țariști, s-a alăturat unei unități miliare ucrainene din armata lui S. Petliura, care în cele din urmă a fost învinsă de o unitate bolșevică de cavalerie. În această situație detașamentul compus din cca 300 de soldați și ofițeri a trecut înot Nistrul, la mijlocul lunii august 1921, cerând azil politic autorităților militare din orașul Bălți, unde era staționată Divizia XIV română. După o carantină de două săptămâni au fost trimiși la Brașov, unde se afla lagărul de refugiați ucraineni, fiind însumați la 1 octombrie 1921. Pe urmă, tatăl meu a urmat același traseu ca și colonelul Hnat Porochivskyi în subordinea căruia a fost.

După desființarea lagărului de la Făgăraș, în iulie 1923, a fost trimis cu un grup de cca 50 de persoane la fabrica de cherestea din Barațkoș, județul Ciuc. După cca 3 ani de muncă fizică grea, a trecut munții Carpați și a ajuns în orașul Piatra Neamț, unde se aflau la muncă unii dintre colegii lui din lagăr. A fost ajutat să se angajeze la fabrica de cherestea din orașul respectiv. Începând din anul 1927, s-a apucat de pictură, lucrând totodată și la un atelier fotografic. Aici a întâlnit-o pe Sofia Gromov, de etnie ruso-lipoveană din Sfântul Gheorghe - Deltă cu care s-a căsătorit în decembrie 1927. În octombrie 1928, m-am născut eu, Mihai Pocorschi, în orașul Bacău.

După primirea pașaportului Dr. F. Nansen, în anul 1930, s-a mutat cu familia sa în comuna Jurilovca, județul Tulcea, unde a practicat pictura până la începutul războiului.

În anul 1936, a primit înștiințarea de la Guvernul Ucrainean, aflat în exil la Paris, precum că a fost avansat la gradul de maior, fiind decorat și cu ordinul „Symon Petliura”.

În timpul războiului a lucrat ca muncitor la diverși moșieri, iar în anul 1944, a lucrat cu mine la viile Murfatlar din județul Constanța. După

instaurarea regimului comunist în România, a fost numit de Ministerul Învățământului președintele Comitetului pentru organizarea școlilor ruse și ucrainene în județul Tulcea și membru al Comitetului pe țară. După terminarea acestei sarcini a fost învățător de limba rusă, profesor de fizică și chimie, bibliotecar, iar începând din anul 1970, a organizat muzeul etnografic „Razelm”, pe care l-a condus în anul 1983 când a decedat.

Dacă ceilalți refugiați ucraineni (H. Porochivskyi și P. Manciuur) prezentați în acest articol, au fost arestați de NVKD și au murit în lagărele din Uniunea Sovietică, tatăl meu, Naum Pocorschi, începând din anul 1949 până în anul 1983, a fost urmărit, arestat și anchetat de securitatea română, conform dosarelor aflate în păstrare la CNSAS pe care le-am studiat în anul 2007. Cu acest prilej, am aflat mai multe aspecte din viața lui de militar în Rusia țaristă și sovietică.

Pentru activitatea lui culturală, pe care a desfășurat în comuna Jurilovca, timp de 38 de ani, Comunitatea Rușilor Lipoveni din România în colaborare cu autoritățile din comună, au organizat, în anul 2000, un simpozion la care a participat ambasadorul Federației Ruse, dl Kenaikin, precum și consulul general din Constanța cu care prilej biblioteca comunală a primit numele de „Naum Pocorschi”.

Pentru munca depusă ca profesor, bibliotecar, muzeograf i s-au acordat diplome de direcțiile culturale ale regiunii Dobrogea și ale județului Tulcea, s-au scris multe articole despre el în presa de atunci, fiind totodată evidențiat de Ministerul Învățământului și Culturii pentru merite deosebite în munca cultural-educativă, prin ordinul nr. 536 din 26 aprilie 1957 semnat de adjunct al ministrului Constanța Crăciun.

A avut 3 copii, dintre care subsemnatul, acum în vârstă de 85 de ani, căsătorit din anul 1950 cu o româncă (fostă profesoară de limba rusă).

În prezent, sunt inginer pensionar, general de brigadă (r). Am un băiat de 58 de ani, inginer electronist, compozitor, doi nepoți și un strănepot.

În final, după expunerea vieții taților refugiaților politici în România, dl ambasador al Ucrainei în România, T. Bauer, s-a fotografiat cu cei 3 urmași după care a vizitat o expoziție în care sunt prezentați, în uniforme militare cei 3 foști ofițeri ucraineni.

Rugăm pe aceiași cale ca urmașii ofițerilor și soldaților ucraineni care s-au aflat în perioada 1920-1923 în lagărele de la Brașov, Oradea și Făgăraș să trimită pe adresa Redacției „Curierul ucrainean” câteva date biografice despre tații lor în vederea organizării unei întâlniri la Centrul Cultural Informațional al Ucrainei din București.

In memoriam Naum Pocorschi (1896-1983)

după care l-au ajutat să fie angajat la fabrica de cherestea din apropierea orașului.

Astfel au trecut doi ani. În toamna anului 1927, când lucra drept fotograf și vindea tablouri la diferite târguri, a cunoscut-o pe o tânără pe nume Sofia Gromov, lipoveancă, născută și crescută în mijlocul ucrainenilor, la Sfântu Gheorghe - Deltă. După decesul tatălui său Petro Gromov (de meserie pescar) în anul 1918 din cauza gripei spaniole, întreaga familie Gromov, din 6 persoane, a fost nevoită să se mute în comuna Jurilovca, județul Tulcea, unde locuiau rudele bunicii mele Fedosia Gromov (născută la Jurilovca pe numele de fată Merculov).

În decembrie 1927, Naum Pocorschi în vârstă de 31 de ani și Sofia Gromov în vârstă de 23 de ani s-au căsătorit la Primăria din Piatra Neamț, iar după un an li s-a născut un fiu pe nume de Mihai Pocorschi.

Criza economică mondială din anii 1929-1933 a lovit și România. Mulți muncitori români erau șomeri, iar refugiații străini nu erau primiți la muncă din cauză că Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale din acea perioadă a emis, în

anul 1930, „Legea pentru protejirea muncii indigene”, în care la art. 1 se stipula „Niciun supus străin nu va putea exercita în țară vreo profesiune, decât cu aprobarea prealabilă a ministerului și obținerea «Livretului de exercitarea profesiei»”.

În anul 1928, familia Pocorschi s-a mutat la Bacău: Naum Pocorschi lucra la fabrica de cherestea, iar Sofia era cantaragiu la fabrica de hârtie Letea. Ei locuiau în comuna Domnița Anastasia, nu departe de oraș.

Ca urmare a legii sus-menționate, Naum Pocorschi „supus ucrainean”, după aprobarea organelor abilitate din București, a primit Livretul nr. 10404 din 4 august 1930 pentru exercitarea profesiei de muncitor cu mențiunea scrisă pe livret „Pentru angajare se va cere în prealabil autorizația Ministerului Muncii.”

Menționez că acest Livret a fost eliberat pe baza pașaportului „Dr. Fr. Nansen” nr. 6089 din 10 ianuarie 1930, ce se acorda tuturor străinilor apatrizi-ruși, ucraineni ș.a. (care locuiau în diferite țări unde au primit azil politic) de către „Liga Națunilor”, cu sediul la Geneva - Elveția.

(Continuare în numărul următor)

Materiale semnate de Mihai POCORSCHI

(Urmare din numărul 247/248)

A doua este aceea că, fiind regent al Cancelariei militare generale, P. Orlyk a fost inclus în planurile secrete de perspectivă ale hatmanului iubitor de libertate. Atragerea lui P. Orlyk în problemele secrete ale lui I. Mazepa are loc încă în 1706 când acesta începe să se ocupe de corespondența diplomatică secretă a hatmanului cu unii lideri europeni, inclusiv cu domnitorii principatelor de la Dunăre, dar mai ales cu cercurile politice din Polonia și Suedia în frunte cu S. Leszczynski și, respectiv, Carl al XII-lea. Adevărul este că, încă de la început, P. Orlyk avea unele îndoieli în ceea ce privește loialitatea lui I. Mazepa, față de Petru I, având motive serioase în acest sens, unul dintre ele fiind corespondența secretă despre care țarul rus nu avea cunoștință. Cu timpul, tânărul regent a înțeles totul. Un rol hotărâtor în acest sens l-a avut recunoașterea hatmanului însuși, evident, după o îndelungată testare a lui P. Orlyk, că poartă negocieri secrete pentru salvarea Ucrainei. „Țin mult la tine, a spus I. Mazepa lui P. Orlyk, și nădăjduiesc că nici conștiința ta, nici puritatea ta morală și nici respectul nu te vor lăsa să mă trădezi pe mine, domnul și binefăcătorul tău“.

La 17 septembrie 1707, I. Mazepa i-a dezvăluit planurile sale privind relațiile cu Moscova. După cum a mărturisit însuși P. Orlyk, I. Mazepa i-a explicat clar de ce poartă negocieri anti-moscovite cu regii Poloniei și Suediei: „... nu pentru beneficii proprii, nu pentru onoruri, nu pentru îmbogățire, ci pentru voi toți... pentru binele general al maicii mele Patria, al sărmanei Ucraine, al întregii armate zaporojene și al poporului malorus“. În scrisoarea adresată lui Stefan Iavorskyi, pisarul general a descris extrem de clar și elocvent această scenă dramatică, dând textul discursului lui I. Mazepa: „Eu nu am avut curajul să-ți dezvălui înainte de vreme intențiile și secretul pe care tu le-ai descoperit ieri, întâmplător, nu pentru că aș fi avut vreo îndoială în ceea ce privește fidelitatea ta față de mine, căci nu m-aș putea gândi niciodată că pentru bunătatea pe care ți-am arătat-o, dragostea și binefacerile mele tu mi-ai putea plăti cu ingratitude, devenind trădător. Totuși având în vedere faptul că, deși ești inteligent și cu conștiința curată, ești încă tânăr și, prin urmare, fără destulă experiență, de aceea îmi era teamă ca, în discuțiile cu comandanții noștri și cu cei ruși, să nu-ți scape acest secret fie din încredere în ei, fie din neatenție și, astfel, să mă duci și pe mine, și pe tine la pierzanie. Pentru că acum nu s-a mai putut păstra această taină, îl chem pe Cel de Sus ca martor și jur“.

Trebuie precizat faptul că prin expresia de mai sus „... eu nu am avut curajul să-ți dezvălui înainte de vreme intențiile și secretul pe care tu le-ai descoperit, ieri, întâmplător“, I. Mazepa a avut în vedere un fapt real. Aflându-se la mănăstirea Kievo-Pecerska, acesta a primit o nouă corespondență secretă de la prințesa Hanna Dolska, prima soție a cneazului M. Wisniewcki, mătușa regelui Poloniei, S. Leszczynski. Acesta păstra, la rândul său, relații strânse cu rege, ceea ce avea o mare importanță pentru I. Mazepa înainte de trecerea hatmanului, în toamna anului 1708, de partea regelui Suediei, Carl al XII-lea și a aliatului lui, S. Leszczynski. Interesant este faptul că această corespondență secretă între hatmanul Ucrainei și prințesă era asigurată de un curier moldovean care nu trezea bănuiele directe din partea agenților țariști și polonezi omniprezenți, permițând, astfel, realizarea corespondenței stabile între destinatari.

În scrisoarea cifrată a prințesei H. Dolska primită de I. Mazepa la 16 septembrie 1707, la Kiev, a fost introdusă și o scrisoare de la S. Leszczynski în care regele promite „să-i pri-

mească părintește pe cazaci și să le satisfacă dorințele“. „Prințesa Dolska mi-a trimis, printr-un valah, această scrisoare, cusând-o în șapca

Duca (1693-1695, 1700-1703), Antioh Cantemir (1695-1700, 1705-1707), Mihail Racoviță (1703-1705, 1707-1709) și Nicolae Mavroc

Hatmanul Ucrainei, Pylyp Orlyk

solului“ - astfel îl înștiința, într-o seară de toamnă, hatmanul pe pisarul său general, P. Orlyk despre corespondența primită din Polonia, în care S. Leszczynski își expunea propunerile referitoare la viitoarele relații politice îndreptate împotriva Rusiei. Aceste negocieri s-au finalizat la începutul anului 1708 prin încheierea unui acord formal între hatmanul I. Mazepa și regele S. Leszczynski. Ele au deschis calea directă spre pregătirea și încheierea alianței politico-militare între I. Mazepa și Carl al XII-lea. P.Orlyk, în calitate sa de pisar general și persoană de încredere a hatmanului, a fost martor direct al acestui proces. Semnificativ în acest sens este următorul fapt: când într-o seară târzie a lunii septembrie 1707, P. Orlyk află de la I. Mazepa însuși despre planurile acestuia privind-i pe S. Leszczynski și Carl al XII-lea, pisarul general s-a speriat în așa măsură, încât a început să se roage continuu lui Dumnezeu. A ieșit pe ploaie din locuință și a început să-i caute pe oameni sărmani în jurul Lavrei Pecerska pentru a le da de pomană și a le cere ca și ei să se roage pentru ocrotirea hatmanului de nenorocire.

Acesta a fost momentul în care P. Orlyk i-a jurat credință lui I. Mazepa în aspirația acestuia de a obține independența Ucrainei cu ajutorul Suediei. La încheierea discuției I. Mazepa și P. Orlyk au sărutat crucea - „și a sărutat crucea sfântă din mână“. După cum susține pe bună dreptate O. Trofymuk, „acest fapt este o mărturie în favoarea lui P. Orlyk. Ucraina nu știa încă că tânărul cancelar a trecut cu brio examenul de artă a diplomației și de slujire a propriei națiuni“. Practic, străin fiind în cercurile conducătoare ale Ucrainei, tânărul P. Orlyk a fost nevoit să câștige încrederea și recunoașterea conducătorilor influenți ai cazacilor prin cunoștințele sale, prin stăpânirea limbilor străine, prin muncă, sinceritate, deschidere ca și prin capacitatea sa diplomatică înăscută. Abia după aceasta, la începutul anului 1708, a fost numit pisar general al Cancelariei militare generale, devenind cel mai apropiat tovarăș de taină al lui I. Mazepa. Odată cu obținerea funcției de pisar general, P. Orlyk a primit o serie de proprietăți în sotnia din Hadiaci și în Galiția. În afară de aceasta, Hanna Hertyk i-a adus ca zestre sate din regiunile Starodub, Cernihiv și Poltava. În 1708 P. Orlyk și-a construit o mină de extracție a minereului de fier în regimentul din Starodub. Așadar, pisarul general a devenit un tovarăș de luptă înstărit al hatmanului, dispunând de însemnate averi și pământuri. Aceasta l-a apropiat pe P. Orlyk și mai mult de I. Mazepa care era nu numai cel mai bogat om din Ucraina, ci și unul dintre cei mai mari cărmuitori din Europa.

Pisarul general muncea cu râvnă în cancelaria hatmanului, întocmea și definitivă corespondența diplomatică a acestuia ceea ce îi permitea să fie la curent cu problemele internaționale ale lui I. Mazepa. Aceasta înseamnă că el avea acces neîngrădit la toată corespondența hatmanului, inclusiv, la cea care era trimisă în Moldova și Valahia și care se primea de la Iași și București. Potrivit afirmațiilor lui Z. Iskra, „toate secretele complotului lui Mazepa le cunoaște cel mai bine pisarul Orlyk, deoarece prin mâna lui trece toată corespondența hatmanului.“

De altminteri, o parte a corespondenței anterioare a hatmanului cu domnitorii Moldovei Constantin Cantemir (1685-1693), Constantin

dat (1709-1710) și Valahiei, Șerban Cantacuzino (care a domnit până în anul 1688) și, mai ales, cu Constantin Brâncoveanu (1688-1714) s-a realizat de P. Orlyk personal în timp ce aceasta lucra la Cancelaria militară generală, de regulă fiind dictată de I. Mazepa. În afară de acesta, ocupând înalte funcții menționate mai sus, P. Orlyk avea posibilitatea să se familiarizeze cu arhiva cancelariei hatmanului, adică cu corespondența din anii anteriori, inclusiv, cu domnitorii moldoveni și valahi.

Așa a putut afla că hatmanul Ucrainei a întreținut relații diplomatice cu aceștia, mai ales cu ilustrul domnitor al Valahiei, C. Brâncoveanu. Dat fiind faptul că în sursele ucrainene nu existau suficiente dovezi în acest sens, deoarece, timp de aproape 300 de ani, tot ce era legat de numele lui I. Mazepa fie a fost distrus fără milă, fie a ajuns la Moscova, Istanbul sau în alte capitale europene, ne-au fost deosebit de utile datele legate de activitatea cancelariei și de metodele de efectuare a corespondenței secrete de către C. Brâncoveanu. Conform spuselor secretarului personal al acestuia, Anton Maria Del Chiaro, domnitorul Valahiei „era punctual și priceput nu numai în toate problemele sale interne, ci și în cele externe, întreținând o corespondență prin scrisori cu ajutorul unor dieci bine plătiți, cunosători ai limbilor italiană, latină, germană, polonă, greacă și turcă“, precum și a pisarilor cunosători al limbilor rusă, maghiară și slavonă (citește veche ucraineană - T.R.). În vederea intensificării legăturilor cu Ucraina vecină și, în același timp cu îndepărtata Rusie, Brâncoveanu a înființat pe lângă palatul său din București o școală slavă specială pentru care a construit, în timp, un local separat pe lângă biserica Sf. Sava. În afară de aceasta, ni se pare semnificativ și faptul că funcția de pisar pentru limba ucraineană veche în cancelaria domnească (separată de cea rusă) ocupa Teodor Corbea (1670-1725) care își făcuse studiile la Kiev, tot acolo, mai târziu, și-a publicat „Psaltirea“ în versuri și și-a petrecut ultimii ani ai vieții, ceea ce demonstrează că între C. Brâncoveanu și I. Mazepa exista o corespondență intensă. Interesant este faptul că fratele lui T. Corbea, David, cunoștea atât de bine limba ucraineană, încât cu ocazia numeroaselor sale călătorii pe teritoriul Ucrainei, asigurând și legăturile prin corespondență între București și Baturyn, se folosea de documentele emise pentru el pe numele negustorului ucrainean Ivan David. După moartea sa, la 11 septembrie 1707, a fost îngropat pe teritoriul Lavrei Kievo-Pecerska ca semn de recunoaștere a meritelor sale față de Ucraina de atunci. Un argument în plus în favoarea tezei potrivit căreia între C. Brâncoveanu și I. Mazepa existau legături secrete poate servi și faptul că atât hatmanul ucrainean, cât și domnitorul valah se foloseau, la nevoie, de texte confidentiale codificate. I Mazepa purta întotdeauna asupra sa cifrul într-un medalion, împreună cu crucea. Cheia acestui cifru o cunoștea și pisarul general P. Orlyk, iar în cancelaria lui C. Brâncoveanu - greco-levantinul Nicola de Portia din Chios și grecul Spiridon.

(Continuare în numărul următor)

Traducere de Ion ROBCIUC

A șasea lansare de carte

Care sunt celelalte cinci cărți? „Părhăuți - monografie geografică cu elemente de istorie“ (2001), „Pe urmele Regimentului 3 grăniceri - de la Mălini la Vatra Dornei“ (2005), „Școala din Părhăuți - peste o sută de ani de cultură și educație“ (2008), „Sacru, tradiții și folclor din comuna Todirești - Suceava“ (2010) și „Gavril Troțușan și epoca sa. Biserica din Părhăuți“ (2012), coautor preot Lazăr Croitor.

A șasea carte? „Comuna Todirești - județul Suceava - scurtă monografie etnografică“, autori - profesorii Mihai și Maria Bocancea din Părhăuți - Suceava.

Lansarea cărții a avut loc la biblioteca comunală din Todirești, bibliotecar Cecilia Râpan, în colaborare cu Primăria din Todirești, primar dl Vasile Avram.

Participanții la eveniment au fost întâmpinați de dl primar Vasile Avram, având eșarfa tricoloră și de dna bibliotecar Cecilia Râpan.

La acțiune au participat, pe lângă cei doi organizatori, personalități precum: etnologul Mihai Camilar, din partea Muzeului Bucovinei - dl Mihai Spănu, din partea bibliotecii „I.G. Sbierea“ din Suceava - dna Mirela Lica, primarul orașului Cajvana, dl Gheorghe Tomăscu, preotul Lazăr Croitor - parohia Părhăuți, foste și actuale cadre didactice din comuna Todirești, bibliotecari din comunele învecinate, viceprimarul comunei, dl Vasile Munteanu, locuitori ai comunei, precum și dl Iliuță Ignătescu din Părhăuți. De ce l-am amintit pe dl Iliuță Ignătescu? Deoarece dumnealui și-a amenajat într-o cameră un minimuzeu etnografic. O parte dintre fotografiile expozitelor apar și în carte.

S-au spus cuvinte frumoase de către Mihai Camilar, Avram Vasile, Mihai Spănu, Mirela Lica, Lazăr Croitor, Nicolae Mateiciuc, Maria Ignat, Gheorghe Tomăscu, Gheorghe Seserman, Silvia Morari, Paraschiva Robu, după ce autorii, soț și soție, profesorii Mihai și Maria Bocancea, au vorbit, pe scurt, despre munca laborioasă de documentare și cercetare.

Toți vorbitorii au remarcat valoarea cărții, faptul că fotografiile sunt color, constituind pentru viitorime un îndreptar prețios, un document de mare valoare. Cu trecerea timpului o să devină o carte de referință în domeniul etnografiei, urmând ca viitorimea să se adape din

elixirul ei.

Părerea subsemnatului? O carte riguroasă, exactă, foarte bine documentată.

O comună care are în frunte un manager, precum dl Vasile Avram, are și va avea o activitate culturală asigurată.

Iată ce a spus etnologul Mihai Camilar: „Cartea este scrisă cu mult discernământ și cu simțire aparte față de civilizația și cultura tradițională de distinși soți Mihai și Maria Bocancea și vine să întregască și să îmbogățească cunoștințele noastre privitoare la zestrea etnoculturală a unei vetre folclorice bucovinene - comuna Todirești“.

Iar dl prof. univ. Ion Popescu - Sireteanu a fost de părere că „Satul este prezentat în desfășurarea muncilor de zi cu zi, atât în gospodărie, cât și în afara ei. Aș spune că este o încântare să citești o astfel de carte, de parcă citești „Munci și zile“ de Hesiod cu raportare directă la contemporaneitate.

Trebuie să-i evidențiem și pe sponsori: General-Construct Suceava, Vasile I. Avram, primar, SC And-Flor COM SRL Suceava, Gamar, Suceava, Vasile Bădăluță, New York, SUA.

Am participat la toate cele șase lansări. La mai multe! În cartea „Școala din Părhăuți...“ sunt pomenit de câteva ori. Mulțumesc! În „Regimentul 3 grăniceri...“ apare consăteanul meu Mihai Calenciuc. Și când te gândești că foarte mulți oameni n-au citit măcar o carte în viața lor, iar prof. Mihai și Maria Bocancea au scris șase!

De ce am scris acest material pentru „Curierul ucrainean“? Există mai multe legături între comunele Dărmănești și Todirești. Dl prof. Mihai Bocancea, după mamă, se trage din Măriștea Mică. O serie de cadre didactice din comuna Dărmănești au predat în școlile din comuna Todirești. După numărul de ani de funcționare ei sunt: prof. Nicolae Mateiciuc, subsemnatul, prof. Maria Strelciuc Clepș, prof. Dumitru Cușnir, prof. Maria Perhinschi Kramar, prof. Vasile Perpeliuc. La ora actuală, la Școala din Părhăuți-Todirești funcționează ca prof. responsabil dna Ramona Dzeganovici Balan, iar bibliotecara comunei Todirești este dna Cecilia Grigoriuc Râpan, din Dărmănești.

Primul primar al comunei Todirești de după Revoluția din Decembrie 1989 a fost prof. Nicolae Mateiciuc.

Mai adăugăm faptul că mai multe fete din comuna Dărmănești sunt măritate în comuna Todirești și invers.

Kolea KURELIUK

Ca acasă...

*La geamul meu trei boschetari
Privesc cu ciudă că-i închis,
Aș fi avut probleme mari
Dacă-l uitam cumva deschis.*

*E liniște acum, minune,
Dar în curând se va sfârși,
E-atâta zgomot în stațiune
Că ziua n-ai cum te-odihni.*

*Turști străini, turști români,
Bătrâni veniți la tratament,
Mașini, căruțe, capre, câini,
„Vorbesc“ ca-n Babel, permanent.*

*Si nu-i destul, dar și-agresiv
Se poartă unii mai „bronzati“,
Si asta cică pe motiv
Minoritari fiind, sunt iertați.*

*Mă uit atent la ceata lor,
Zilnic mai mulți s-au adunat,
În ritmu-acesta-n viitor,
Cam tot românii-o fi „bronzat!“*

*Mi-e dor de-acasă, pe moment,
De prieteni și de graiul drag,
M-am săturat de tratament,
Aici, la Ocna Șugatag!*

(n.r.: Poezie scrisă în stațiunea Ocna Șugatag din județul Maramureș)

Lucian PERȚA

Mihai Pocorschi - 85

La 29 octombrie 2013, Mihai Pocorschi, inginer pensionar, general de brigadă în retragere, împlinește venerabila vârstă de 85 de ani.

S-a născut în orașul Bacău, județul Bacău, din părinți - Naum Pocorschi, emigrant politic, fost ofițer în armata rusă imperială, în perioada 1915-1918, refugiat în România în timpul războiului civil din Rusia, și Sofia Pocorschi născută Gromov, în comuna Sfântu Gheorghe, județul Tulcea, de etnie ruso-lipoveană.

A terminat 7 clase elementare în comuna Jurilovca, județul Tulcea, Liceul Comercial „Carol I“ din Constanța (în particular), timp în care a muncit ca lucrător zilier la diverși particulari.

Este absolvent al Școlii de Ofițeri și al Academiei Militare Politice-București. Totodată, a absolvit, la fără frecvență, Institutul de Limba și Literatura Rusă „Maxim Gorki“ din București (1957), Facultatea de Istorie de la Universitatea București (1958), Facultatea de Mecanizare a Agriculturii - Craiova (1959), obținând licența de inginer în februarie 1970, și Facultatea de Economie Generală de pe lângă Academia de Studii Economice din București (1970), obținând licența în științe economice, în februarie 1971.

În activitatea militară a fost instructor pe linie cultural-educativă la Divizia I Munte din Târgu Mureș, șeful secției culturale la Direcția Generală a Serviciului

Muncii de pe lângă Consiliul de Miniștri.

A fost scos din cadrele active ale armatei pentru considerente politice din cauza trecutului tatălui său, care a fost reabilitat după anul 1989.

În viața civilă a fost șef de serviciu la Academia de Studii Economice din București, Oficiul de Control al Mărfurilor pentru Export - Agenția București unde a coordonat tehnicieni și ingineri care efectuau controlul la peste 40 de fabrici și uzine din București și regiunea Munteniei, întreprinderile de comerț exterior „Mașinimport“ și „Autotractor“.

Din anul 1971 până în 1989, când a ieșit la pensie la limită de vârstă, a fost consilier la Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie.

A participat ca membru sau șef de delegație la diverse întâlniri internaționale pe probleme de apa -

ratură științifică și surse de energie neconvențională (Biogaz).

Este căsătorit cu Maria Ileana Pocorschi, absolventă a Institutului de Limba și Literatura Rusă „Maxim Gorki“ din București, cu care are un fiu, Mihai Pocorschi, de 58 de ani, inginer electronist, compozitor, textier, orchestrator, fondator al formațiilor muzicale Holograf, Formula 5, VH2 (unde activează și în prezent), membru al Uniunii Compozitorilor din România, doi nepoți, Mihai (31 de ani) și Vladimir (28 de ani), și un strănepot Mihai (Micky).

La mulți ani colaboratorului nostru!

Ștefania GANCIU

Premiera spectacolului de teatru „Prințesa“ de Vasyl Dovhyi, după nuvela cu același titlu a Olhăi Kobyleanska.

În curând se vor aniversa 150 de ani de la nașterea marelui clasic ucrainean, Olha Kobyleanska, născută la 27 noiembrie 1863, la Gura Humorului în județul Suceava, unde a lăsat urme adânci ale vieții și creației sale, dintre care aș aminti anii copilăriei petrecuți în vizită la preotul-paroh Nicolai Ustianovici de la Biserica „Învierii Domnului“ vizavi de Mănăstirea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava. Aici copilul, O. Kobyleanska, observa pe geam pelerinii veniți la moaștele Sf. Ocrotitor al Sucevei și regreta soarta jalnică a săracilor de la poarta mănăstirii (v. „Sf. Ioan“, „Cerșetoarea“), aici, fiind adolescentă, a cunoscut în casa surorii lui Eminescu, Aglae, soția insp. Drogli, pe poetul nostru național, Mihai Eminescu, care a venit la nunta surorii sale (cf. N. Ceredarec), iar despre Humor, Câmpulung-Moldovenesc și împrejurimile lor, unde a copilărit și a crescut, găsim mărturii scrise în proza sa scurtă, cu imagini impresionante de Eden românesc din Carpații Bucovinei, dar și cutremurătoare, de iad, ale pădurilor cu vegetația lor buimacă, ocrotită de Dumnezeu, și distrusă de omul nesătul, dintotdeauna, asemenea zilelor noastre (v. „Natura“, „Bătălie“).

În peisajul nostru bucovinean, prin mediul huțul, autoarea descoperă chipuri de oameni frumoși, care impresionează prin caracterul lor curat, statornicie și inteligență, ce rivalizează cu cea a intelectualilor, când sunt puși față în față, însă modestia acestora, ieșită din comun, se dovedește asemenea sihaștrilor ce știu să tacă ca mormintele, să vorbească rar și ce trebuie.

Cine s-ar fi gândit că tocmai autoarea O. Kobyleanska l-a cunoscut pe Eminescu la Suceava, iar dramatica și vizionara nuvelă din tinerețe „Prințesa“, să fie dramatizată de autorul contemporan Vasyl Dovhyi, și drama domniei sale să fie jucată pe scena Teatrului „Mihai Eminescu“ din Botoșani, acasă la poetul nostru național, ca să depene nu numai povestea vieții Prințesei ucrainene, dar și a Prințului Mihai, care a suferit o dramă asemănătoare, neavând nici el parte în viață de perechea visată, iar refugiul său să-i fie opera poetică genială, a lui Hyperion însuși, Luceafărul.

Așadar, noiembrie, luna Olhăi Kobyleanska, a fost întâmpinată de evenimentul teatral cu drama „Prințesa“ de V. Dovhyi, tradusă din limba ucraineană în limba română de mine și adaptată de către regizorul Adi Cărăuleanu, directorul Teatrului de stat „Vasile Alecsandri“ din Iași.

Premiera a avut loc la 7 septembrie a. c., pe scena teatrului botoșenean, cu sala arhiplină,

Din iubire se naște iubire

unde spectatorii au avut ocazia să cunoască drama vieții „de prințesă“ a Olhăi Kobyleanska, care s-a afirmat în viață doar datorită iubirii. Fiind orfană de la vârstă fragedă, Natalia (O. Kobyleanska) crește la unchiul său, Milko Ivanovyci și suportă din partea mătușii și a verișoarelor sale jigniri și insulte continue, insuportabile. Acestea, copilul le opune iubirea și respectul căutând să le schimbe atitudinea ostilă în bine, dar este imposibil și nici unchiul, care ține la nepoată, nu are șanse. Nataliei îi place natura cu flori, cu păduri și munți, singura mamă adevărată unde-și găsește refugiul, dar și florile aduse-n casă, precum și cărțile sale de lectură, scrisul, îi aduc, de asemenea, acuzații grave.

Îndrăgostindu-se tot de un orfan, Oreadin, ce locuiește în familia pădurarului Maievski, prieten cu unchiul, domnișoara Natalia crede în acesta, cât timp e plecat la studii, dar jocurile de noroc și indiferența tânărului încet, încet o îndepărtează pe Natalia, care îl admira, căci el o considera „prințesă“ ce scrie „cu sângele inimii sale“. Mătușa Pavlynka, dorind să scape de „piatra din casă“ (V. Alecsandri) o împinge în brațele bătrânului vădov Lorden, profesorul lui Oreadin, dar Natalia nu-l iubește și până la urmă îl refuză.

Planurile mătușii sunt dejucate și Natalia, asemenea Norei lui H. Ibsen, încetează de a fi păpușa acesteia, găsindu-și la Cernăuți serviciu de guvernantă. Aici ea o îngrijește pe dna Marko, o bolnavă cu suflet de aur, iar viața ei se schimbă radical în bine. Soarta o apropie de Ivan, medicul-marinar, fiul dnei Marko, renunțând definitiv la Oreadin, care continua să-i dea târcoale la noua casă, convingându-se că fostul cartofor și reformist socialist a ajuns să trăiască cu femeii ușoare, ca apoi să se căsătorească cu fiica șefului său, o poloneză pe care trebuia s-o iubească. Pierzând prima dragoste și fiind refuzată de editură, Natalia îl vede pe Ivan ca o fata morgana, știind că diferența socială nu-i va permite să fie împreună. După moartea dnei Marko, fără prieteni, ajunge la disperare și vrea să se sinucidă ca să-i lase lui Ivan doar jurnalul său, terfelit cândva în familia mătușii, dar calitatea ei de „prințesă“ o obligă să-l aștepte, totuși, pe Ivan, dorind să trăiască cu orice preț, să publice, să fie fericită. După trei ani Ivan se întoarce, iar editura străină, unde tot el trimisese

manuscrisul, îi acceptă debutul cu îndemnul să scrie în continuare. Drama ia sfârșit într-o adevărată „amiază a fericirii“ pentru perechea Natalia și Ivan, contrar realității biografice, căci O. Kobyleanska rămăsese fidelă iubirii ideale și nu s-a căsătorit niciodată.

Subiectul piesei transmite mesajul iubirii atotbinefăcătoare, singura care se poate opune răului, singura care aduce fericirea.

Autorul a modificat intenționat finalul, împlinind idealul curat al autoarei, ca să demonstreze că viața poate sluji idealurilor noastre, dacă avem încredere în noi și în cei de lângă noi, cu condiția să învingem acel „ceva“ din om, vorba lui Nietzsche, întrucât - condiționa O. Kobyleanska - „Căsătoria ar fi o minune, dacă oamenii n-ar mânji-o“ (v. „Duminică-n zori, ierburi am cules“, Kiev, 1986, p.189) și trebuie să-i dăm dreptate.

Drama „Prințesa“, prin urmare, are un final fericit, transmis prin mesajul căsătoriei, care, atenție, trebuie să se bazeze pe iubire adevărată, încredere reciprocă și devotament.

Așadar, ni se propun prin această piesă valențe clasice durabile, căci viața nu poate și nu trebuie trăită oricum, ci numai în iubire, iar aceasta-i singura care aduce fericirea, motiv pentru care O. Kobyleanska îndemna: „Deschideți-vă sufletele și primiți iubirea!“, ceea ce amintește de învățătura cristică a apostolului Pavel și a lui Marin Preda, al nostru, care se exprima lapidar că „Dacă dragoste nu e, nimic nu e!“ („Cel mai iubit dintre pământeni“).

Montajul cunoscutului regizor Adi Cărăuleanu, cu textul adaptat special esențelor mesajului dramei, prin joc impecabil „demn de marile spectacole ale teatrului“ (V. Dovhyi), va aduce pe scenele sucevene și cele din Cernăuți mesajul fierbinte al iubirii și armoniei dintre oameni, al colaborării dintre cele două popoare, român și ucrainean, cum se exprimau în finalul premierei de la Botoșani Excelența Sa Vasyl Boieciko, consulul general al Consulatului Ucrainei la Suceava, și Mychailo Găiniceru, președintele Consiliului Regional din Cernăuți.

Uniunea Ucrainenilor din România și Administrația de Stat din Cernăuți vor organiza turnee în județul Suceava și, respectiv, în regiunea Cernăuți, în lunile octombrie-noiembrie, în cinstea celei de-a 150-a aniversări a nașterii Olhăi Kobyleanska. Ele vor sta sub auspiciul mesajului iubirii, cum sublinia Apetri Traian, directorul Teatrului „Mihai Eminescu“ din Botoșani, și vor sluji ca „îndemn înspre căutarea insistentă a fericirii adevărate“ și, pe alt plan, această piesă constituie „un cadou pe care Teatrul „Mihai Eminescu“ din Botoșani îl face Teatrului Muzical-Dramatic din Cernăuți, teatru al cărui patron spiritual este tocmai... Olha Kobyleanska (v. Supliment la Caietele Teatrului Eminescu).

Ioan CHIDEȘCIUC

Cu adevărat am fost în rai, un rai acolo departe, în Kiev, capitala Ucrainei.

Chiar de la început mulțumesc mult, cu stimă și respect, conducerii UUR și președintelui filialei Rogojești a UUR, dl Victor Semciuc, pentru faptul că m-a ales și pe mine pentru excursia respectivă.

Drumul până la Kiev a fost plăcut. Am trecut pe lângă Cernăuți, prin Hotin, prin Kamianet-Podilskyi, am văzut cetatea...

Kievul este imens, atractiv, curat, în fiecare colțisor cu iarbă verde și flori. Blocurile moderne au o arhitectură deosebit de interesantă, străzi, pasarele, pasaje, dar mai ales oameni politicoși, primi-

tori, cu vorbă calmă, cu zâmbet frățesc, bucuroși să primească ucraineni din România.

La Kaniv, s-au depus flori la Monumentul marelui poet ucrainean Taras Șevcenko, s-au cântat cântece pe versurile poetului, am vizitat muzeul unde, pe lângă ceea ce am învățat despre poet și opera sa, am aflat multe alte lucruri frumoase și interesante. Am văzut primul „Cobzar“ tipărit în anul 1840 și cartea „Haidamacii“, manuscritele sale. Am vizitat și casa

natală construită după modelul casei poetului și privirile mele au stat lipite de apa Niprului. Apoi am făcut o vizită la „Pecerska Lavra“ din Kiev cu uriașul său ansamblu arhitectonic, cu labirintul peșterilor unde odihnesc somnul de veci după osteneala mănăstirească sfinții acestei mari mănăstiri, centrul duhovnicesc și cultural al poporului ucrainean. Acest ansamblu cuprinde pe lângă biserici, mănăstiri și propria academie de propovăduire, de cronici, tipărire de

cărți, pictură, grafică, cântări bisericesti, medicină, bibliotecă, literatură și arhitectură. A luat ființă în anul 1051, dar se știe că mănăstirea exista mai devreme. Ca să se poată vizita totul în acest ansamblu sunt necesare mai multe zile și, în calitate de pelerin, s-ar putea realiza aceasta. Totuși, am fost în rai, la poet, și în rai, la Pecerska Lavra.

Țin să mulțumesc și nu în ultimul rând domnului Boreslaw Petrașuc, conducătorul excursiei, care are și funcția de președinte al filialei Suceava a UUR pentru calmul și răbdarea de care este nevoie în orice excursie.

Olimpia IVANICIUC

„Starostele satului, care a auzit, întâmplător, rugăciunile femeii, s-a făcut mai alb decât varul, iar ofițerul rus s-a holbat la ea ca vițelul la poarta nouă, a scuipat furios și s-a dus scărpinându-se în ceafă“ (p. 86).

Aceeași imagine a activistei comuniste este continuată și în schița *Tovarășa Paraska și unchiul Dănilă*, unde autorul dezvăluie și activitățile acesteia de delațiune împotriva celor care ieșeau din linia partidului. Obiceiul din timpurile comuniste, fiertul țuicii, era pedepsit de organele de partid și de cele milițienești. Pentru că a amenințat-o cu Dumnezeu, Paraska s-a hotărât să se răzbune pe vecinul ei, Dănilă, pârându-l organelor statului, în momentul în care acesta a fiert țuica. La acest delict, pe lângă delator și milițian era musai să asiste

și tovarășul secretar de partid. Activista comunistă, Paraska, a povestit milițianului „cum a văzut cu ochii ei pe acesta îngropând două damigene pline cu horincă, pe care a fiert-o toată noaptea, sub doi metri, chiar în mijlocul grădinii lângă clăia de fân“ (p. 89). După o anchetă „serioasă“, obiectele „delicte“ sunt „identificate“, iar pentru a se convinge, șeful de post, dar și secretarul de partid beau din damigene. Ulterior, află că în ele era apa cu care a fost spălat mortul, tatăl lui Dănilă.

Într-o altă schiță, *Nume de comunist*, este redată pervertirea conștiințelor, o trăsătură a condiției individului în societatea comunistă. Marko Bogar, protagonistul fabulei, după ce renunță la biserică și la cârciumă, se dedică citirii operei lui Marx. După nașterea celor trei copii, Marko le dă nume de comuniști, excluzând orice posibilitate ca aceștia să primească nume de sfinți, care, potrivit tradiției, se dădeau copiilor născuți în pragul unor sărbători religioase. Dacă primii doi au primit numele Dej, cel de-al treilea a primit numele de Bangladeș. Acest nume a fost ales, după ce notarul i-a înmănat ziarul comunist pentru a-și alege un alt nume comunist. Alegerea lui Marko demonstrează incapacitatea lui de a citi și de a înțelege opera comunistă, nereușind să înainteze mai mult de titlurile cărților.

Într-un alt plan al trecutului imediat al Verhorivnei, schița *Prunele uscate* dezvăluie climatul relațiilor dintre ucraineni și evrei. Profund implicat în viața economică a comunei, Mendel a rămas viu în conștiința ronienilor. La un moment dat, comerciantul evreu îl „invită“ la primărie pe Ivan, acuzându-l de faptul că i-a dat 300 de lei

pentru prune uscate, însă acesta i-a adus o căruță de uscăciuni de prune. Știind că este chemat la primărie pentru că l-a lovit pe Mendel, Ivan dezvăluie scenariul în care l-a bătut pe evreu. Acesta i-a făcut propuneri indecente nurorii sale. Văzându-se deconspirat, pentru a nu se compromite, Mendel renunță atât la ceasul de aur, cât și la proteza de aur, găsite de Ivan la locul bății.

În *Ovreurul, cântarul și unchiul Fedea*, scriitorul descrie un alt episod din viața comunității din Verhorivna, în relația cu evreii. Duvid a cumpărat de la unchiul Fedea două kilograme de brânză, însă după ce a măsurat, evreul speculant a hotărât să-l facă pe Fedea de rușine în fața bisericii. Scena creată de prozator dezvăluie ceva din caracterul afacerilor desfășurate de Duvid:

Ibovnice cu ochi de Maramureș

- „Ascultați, oameni buni, ce face fratele vostru întru Hristos“ (...)

Bietul unchieș se uită la ovreu ca măgarul la căruță și strânse nevinovat din umeri.

- Haide, spune să audă și frații tăi cum vinzi cașul! - spuse triumfător Duvid.

- Apăi, nu grăi cu păcat, că așe caș ca la mine... eu duc caș și la puliștii și la...

- Lasă asta! - îl întrerupse Duvid. - Mai bine spune cum îl cântărești?!..

- Apăi, no, Doamne iartă-mă! Cum să-l cântăresc?.. Pe cântar, ca toată lumea.

- Da? ce cântar ai tu, că în loc de două kilograme, mi-ai adus de abia unul și jumătate?

- D'apoi cântaru' meu îi bun, da' nu știu unde focu' mi s-o prăpădit greutatea și am cântărit după mnierea și rișcașul pe care mi le-ai dat. Un kil de mniere cu un kil dă rișcaș fac două kile, atâta caș ț-am cântărit.

Toți creștinii izbucniră în râs, iar preotul s-a apropiat de Duvid și îi spuse:

- Domnule Duvid, în Noul Testament stă scris: „Cu ce măsură măsoară, cu aceeași măsură și se va măsura“ (p. 69).

Trecând în planul trecutului recent, în *Alegeri democratice*, autorul surprinde secvențe din viața satului în timpul alegerilor postdecembriste. Candidatul pentru primărie din partea partidului de stânga, Petrea Șterpelescu, încearcă să convingă electoratul că, votându-l, viața lor se va schimba cu 180 de grade. Participanții la miting au nume ce ilustrează mediocritatea lor: Grigore Deșul, Gheorghe Mămăligă și Ilie Butoi. Până la urmă este ales primar cel care a furat suficient de mult de la comunitate, sub pretextul că nu mai are

nevoie să fure. Însă după ce obține voturile comunității, îi pune pe oameni să-i promită că îl vor ajuta să-și mai construiască o piscină.

Încadrate în acest univers al înțelepciunii populare, sunt prezentate mai multe personalități: Mihai Nebeleac, Pavlo Romaniuc, Echim Vancea și Stepan Tcaciuc. Cu toții sunt raportați la Verhorivna, la care se referă întregul evantai de povești ce se cer a fi recompuse ca un puzzle pentru a ajunge la comprehensiunea lumii care funcționează după legile satului tradițional. Unul dintre cei mai importanți scriitori ucraineni din România, Mihai Nebeleac, este surprins într-o ipostază neobișnuită, una dintre multele episoade ale tumulturilor sociale și existențiale, în care arma cuvântului are puterea de a deconspira caractița afacerilor oneroase, realizată de un comerciant al locului (*Poetul și cârciumarul*). O altă schiță,

Cum l-am cunoscut pe Echim, autorul prezintă o secvență din viața de student a naratorului, când prietenia cu Echim, l-a ajutat să treacă examenul de istoria literaturii. În aceeași tonalitate a evocărilor, schița *Nașul*, dedicată memoriei lui Stepan Tcaciuc, descrie felul în care naratorul subiectiv a decis să-l cheme pe Tcaciuc să-i boteze fiul.

În ultima parte a cărții, comedia de moravuri care dă și titlul cărții, *Ibovnice cu ochi de Maramureș*, dezvăluie tarele morale ale indivizilor dornici de a găsi plăceri în afara relațiilor familiale. Scriitorul gândește o întreagă încrângătură a relațiilor extrafamiliale, ce însă nu reușesc să distrugă ideea de familie. Ionașcu Gorun, țapinar, Floare, soția lui, Lupu Ciomag, tânăr gospodar, Iza, nevasta lui, Codru Topor, pădurarul satului și baba Drăgulina, vrăjitoarea satului sunt pilonii cu ajutorul cărora autorul brodează multiple legături extraconjugale caracterizate prin imprevizibilitate și prin identificarea adevăratei iubiri în afara căsătoriei. În acest păienjenis, există cineva care știe să profite din plin. Pentru a păstra secretul, încornoratul Ionașcu Gorun acumulează o sumă consistentă.

Izvorâtă din dorința de a oferi o filă din istoria spiritului ucrainean, Mihai Traista, prin această carte, surprinde autenticitatea unei lumi veridice. Arhaismele și regionalismele, precum „bosorcoaică“, „așchimodia naibii“, „hoașcă“, „potlogari“, „proclerul“, „bitangă“, „mironosiță“ etc. au rolul de a întări o oglindă fidelă a specificului vremurilor îndepărtate, dar și al celor imediate.

Gheorghe ANDRAȘCIUC

Mihai MATEICIUC

Rapsodie de toamnă-iarnă

Așadar, aceasta-i toamna!
Nu doamna aceasta bătrână, ci această
copilă de zece luni.
Să mă ierte nevoia de cuvinte dacă mă înșel,
dar eu așa o văd.
Să nu se supere,
Fiindcă până nu demult eu am locuit într-o
vară,
Anotimp care încă îmi mai licăre prin minte
Aminte să-mi aducă
Că vara e mama săracilor,
Te îmbracă – te dezbracă
De costumul lui Adam;
Te hrănește – te perpelește
Cu gândul la cea mai potrivită metaforă a
„căderii”:
Mărul pe care-l poți culege din cel mai
apropiat pom de tine.

O milă veselă mă cuprinde
Când îi citesc toamnei mele versuri din
Topârceanu -
Îmi trezește pofta de întâmplări cu pufuleți
De păpădii la pachet!
Să mă ierte timpul roadelor îmbelșugate
Pentru câte licitații îmi scapă într-o secundă
Și flăcăul tomnatec din mine îmi face părul
măciucă,
De ciudă - sperând ca toți ceilalți pomi
fructiferi din mine
Să rodească, așa ca peste noapte să mă
autorecoltez:
Șmecher de România în regie proprie!
Să mă ierte vechea mea dragoste de avutul
obștesc
Că pe cea față de soția mea eu o consider
prima.
Pe vatra trăirii în doi
Mai rezistă doi cărbuni arzători la inimă:
dragostea și fidelitatea.
Să mă iertați, oamenilor,
Tu, Adevărurile, să mă ierți,
Fiindcă nu v-am acordat prea mare atenție
vreme de trei trimestre
Furat fiind de criza zilei la TV;

Tot mai puțin am văzut revărsatul zorilor.
Nu mă condamnați, nici tu nu mă
condamna, suflete-al meu,
Că destul de rar te-am băgat în seamă; să mă
ierți
Că nu pot fi cu tine pretutindeni; știu
Că a fi (p)om roditor pe placul unora este
egal cu a fi
P(om) disponibilizat în visteria altora –
Drept compensații bănești
Voi suporta la timp nevoia de a mă purta cu
mănuși:
Va surveni în mine odată cu plata de
întreținere
La frigul iernii...
Vezi doar, că la bloc lumina pe hol e-o
lampă mică.
Înțelegi, probabil, că ușa e în mine închisă.
Nu trage de clanță,
Nu-ți suna creierul, clănțanind din dinți –
Cel care se crede vesel ca mine toamna,
Cel care a râs, cel care m-a îmbrățișat
Astăzi, mâine va fi ieri – și-am plecat tustrei
La Saturn, spre sfârșit de acest octombrie
Să îndeplinim cu succes programul:
Marea pentru toți.

Discursul președintelui Ucrainei la dezbateri de politică generală ale sesiunii a 68-a a Adunării Generale a ONU

Stimate Domnule Președinte,
Stimați colegi,

Vreau, înainte de toate, să-l felicit, în numele Ucrainei, pe domnul John William Ashe pentru alegerea sa ca președinte al sesiunii a 68-a a Adunării Generale a ONU.

Vă doresc, domnule Președinte, succes și o activitate prodigioasă în această înaltă funcție.

Doamnelor și domnilor,

Tema actualii sesiuni „Agenda de dezvoltare post-2015: definirea cadrului de acțiune” este, fără îndoială, importantă pentru fiecare țară membră a ONU. Timpul rămas până la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, stabilite de noi se scurge continuu. Și elaborarea planului ambițios de acțiuni „Post-2015” devine o sarcină tot mai urgentă a comunității internaționale. Mă bucură faptul că activitatea practică de realizare a acestui plan a început. Despre intensitatea ei vorbesc cele două acțiuni desfășurate zilele acestea. Este vorba de Acțiunea Specială a Adunării Generale a ONU de examinare a stadiului de îndeplinire a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și ședința inaugurală a Forumului politic la nivel înalt pentru dezvoltarea durabilă.

Am convingerea că pașii pe care îi aveți în vedere, domnule Președinte, vor permite să accelerăm substanțial, chiar în cursul sesiunii a 68-a a Adunării Generale, activitatea privind formularea obiectivelor de dezvoltare pe perioada ce urmează.

Unul dintre elementele importante ale acestei activități apreciem că este mecanismul inovator al consultărilor naționale care se realizează cu succes și în Ucraina.

Ucraina este pegătită să se implice total și cu maximă eficiență în aceste procese extrem de importante pentru comunitatea internațională.

Tema energiei stabile ca element pe ordinea de zi a „Post-2015” are pentru noi o importanță deosebită. Noua abordare inclusivă a acestei probleme trebuie să asigure luarea în considerare complexă a aspectelor de securitate, sociale și de mediu.

Nu mai această abordare contribuie la asigurarea dezvoltării durabile a energiei mai ales când vorbim despre eficacitatea și securitatea energiei nucleare.

Acestui obiectiv îi va servi dezvoltarea în continuare și acțiunile comune vizând punerea în aplicare a rezultatelor Summitului privind folosirea sigură și inovativă a energiei nucleare care a avut loc la Kiev, în luna aprilie 2011.

Ucraina, care a trecut prin cea mai mare avarie nucleară din istoria omenirii - Cernobâl - este foarte conștientă de prioritatea problemelor de securitate ecologică, de protejarea sub toate aspectele a mediului înconjurător, de valorificarea rațională a resurselor de apă.

Facem apel la țările membre ale ONU să intensifice colaborarea internațională în acest domeniu în cadrul marcării, în acest an, a Anului internațional al colaborării în domeniul apelor și a 20 de ani de la instituirea Anului Internațional al Apei.

Stimați colegi,

Ucraina își va face și de acum înainte cu conștiinciozitate „tema pentru acasă” în vederea atingerii Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului la nivel național.

Dorim să consolidăm dinamica pozitivă existentă la mulți indicatori-cheie ai dezvoltării naționale. Între acești indicatori se numără combaterea sărăciei, asigurarea unui învățământ de calitate, protejarea mediului, îmbunătățirea stării de sănătate a mamelor, reducerea mortalității infantile etc. (...)

Aspirațiile Ucrainei de integrare europeană ca vector hotărâtor al dezvoltării le privim tot prin pris-

ma dezvoltării stabile. Ucraina își aduce contribuția la proiectul Europa Mare care va uni interesele și obiectivele dezvoltării țărilor din estul și vestul continentului nostru.

Cred cu tărie că semnarea, în noiembrie a.c., a Acordului de asociere între Ucraina și UE, concomitent cu crearea zonei atocuprinzătoare și aprofundate de liber schimb vor constitui un instrument important de ridicare a bunăstării cetățenilor ucraineni și vor contribui, implicit, la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

Stimate doamne și stimați domni,

A devenit deja o axiomă teza potrivit căreia asigurarea dezvoltării stabile nu este posibilă fără menținerea eficientă a securității internaționale. La rândul său, o pace stabilă nu este nici ea posibilă fără o dezvoltare stabilă.

Evenimentele petrecute în perioada de după dezbaterile precedente au arătat clar că lumea de astăzi este contradictorie și schimbătoare. O lume care, în pofida eforturilor noastre comune, nu s-a înscris, din păcate, pe o traiectorie mai dreaptă și mai sigură de afirmare a păcii universale. Mai mult decât atât, conform Indicelui global al păcii, lumea noastră a devenit mai puțin sigură decât acum cinci ani. Una dintre cele mai dureroase probleme de securitate este, astăzi, conflictul civil din Siria care, din nefericire, capătă tot mai mult particularități ale unui conflict transfrontalier și se transformă într-o sursă de pericol de dimensiuni regionale.

Vărsarea de sânge și suferințele populației civile - femei și copii, peste o jumătate de milion de refugiați și persoane mutate, zeci de mii de cetățeni străini aflați în zona de pericol nu-și au nicio justificare.

Trebuie să facem tot ce depinde de noi pentru a calma durerea, pentru a localiza și vindeca cât mai repede rana deschisă a acestui conflict.

Ucraina a întins o mână de ajutor poporului sirian printr-o serie de mecanisme ale ONU. Facem, astăzi, apel la întreaga comunitate internațională să se alăture acestei misiuni umanitare.

Salutăm planul de plasare sub controlul comunității internaționale a arsenalelor de arme chimice siriene și de distrugere a acestora, elaborat de Rusia și SUA. În același timp, Ucraina este convinsă că realizarea cu succes a acestui plan ne dă speranța că acest conflict poate fi localizat, lăsând loc pentru reglementarea lui politico-diplomatică. (...)

Stimați colegi,

Cred că ne stă în putere să facem lumea mai sigură.

Pentru Ucraina, idealurile de pace, de conviețuire pașnică a națiunilor nu sunt cuvinte goale, ci un ghid la care raportăm toate acțiunile noastre pe arena internațională din momentul obținerii independenței.

Acest imperativ se află la baza fiecărui pas, a fiecărei inițiative a statului nostru pe arena internațională.

Un exemplu concret îl constituie președinția din acest an a Ucrainei în OSCE - cel mai mare forum internațional regional. Apreciam că această misiune de onoare și responsabilitate este, în primul rând, o pârgă de consolidare a securității și stabilității în Europa.

De aceea, atenția deosebită a președinției Ucrainei în OSCE este concentrată asupra reglementării conflictelor vechi și reluării controlului asupra armelor convenționale în spațiul OSCE, luptei împotriva comerțului cu carne vie și asupra altor probleme stringente ale organizației.

Subliniez faptul că în aceste domenii s-a realizat un progres semnificativ chiar dacă el a fost deocamdată limitat. (...)

Stimați colegi,

În 2014, se împlinesc 20 de ani de când Ucraina a aderat la Acordul privind neproliferarea armelor nucleare ca stat fără aceste arme.

Renunțând la arsenalul său de arme nucleare, care în acel moment era al treilea ca putere din lume, statul nostru a adus o contribuție fără precedent la dezarmarea nucleară globală.

Ucraina, Rusia, Marea Britanie și SUA au semnat atunci Memorandumul de la Budapesta privind garanțiile de securitate pe care, ulterior, le-au confirmat Franța și China.

Având în vedere importanța istorică a acestor evenimente și ținând seama de ultimele tendințe alarmante în ceea ce privește dezarmarea nucleară și neproliferarea, Ucraina va iniția chiar în cursul acestei sesiuni a Adunării Generale o conferință tematică reprezentativă. Ne așteptăm ca la acest forum să participe țările garante, țările care au urmat exemplul Ucrainei și toate părțile interesate.

Așteptăm ca în anul care vine să se desfășoare cu succes, la Haga, Summitul privind securitatea nucleară. Ucraina dorește ca prin acest forum global să se obțină rezultate calitativ noi și face apel la toate țările să-și aducă contribuția la acest deziderat.

Stimați colegi,

Ca țară cu ieșire la mare, Ucraina continuă să facă eforturi pentru asigurarea securității navigației și luptă împotriva pirateriei. Vom continua să ne aducem contribuția la consolidarea păcii prin participarea noastră activă la misiunile ONU în „punctele fierbinți” ale lumii.

În cei peste 20 de ani de participare la acțiunile de menținere a păcii sub egida ONU, Ucraina și-a adus contribuția la peste 20 de operațiuni.

Astăzi sunt de actualitate consolidarea și extinderea acestei experiențe mai ales în misiunile ONU în Republica Democratică Congo și în Coasta de Azur.

În același timp, nu putem să nu observăm și unele probleme care există, în prezent, în activitatea de menținere a păcii sub egida ONU.

Împreună cu celelalte țări contribuatoare la „căștile albastre” vom continua să lucrăm la rezolvarea lor, îndeosebi în sfera care ține de asigurarea mobilității și a securității aviatice a operațiunilor, precum și de protecția juridică a militarilor și de cercetarea delictelor care se comit asupra lor.

Doamnelor și domnilor,

Statul nostru este fidel sistemului de securitate colectivă, stabilit prin Statutul ONU, sistem care s-a dovedit a nu avea o altă alternativă și care va constitui pe mai departe baza ordinii în lume.

Stimate domnule Președinte, Ucraina susține intențiile Dvs. ferme de a realiza schimbări demult așteptate în procesul de reformare a ONU. Deosebit de importantă este, în opinia noastră, obținerea cât mai rapidă a unor progrese în ceea ce privește modernizarea Consiliului de Securitate al ONU. Ne preocupăm cu atât mai mult actuala stagnare a procesului de negocieri.

Aș dori să reconfirm și cu această ocazie disponibilitatea Ucrainei de a discuta toate ideile de actualitate privind reformarea Consiliului de Securitate, în stare să accelereze realizarea schimbărilor demult așteptate. Suntem de părere că reforma trebuie să țină neapărat seama de interesele legitime ale tuturor grupurilor regionale, inclusiv ale celui est-european. Este necesar ca statele din regiunea noastră să obțină un loc suplimentar de membru nepermanent al Consiliului de Securitate lărgit.

Stimate domnule Președinte,

Stimate doamne și stimați domni,

Avem toate premisele pentru ca sesiunea a 68-a a Adunării Generale să intre în istorie ca una dintre cele mai fructuoase din întreaga activitate a ONU - principala organizație politică și cea mai reprezentativă din lume. Am ferma convingere că stă în puterea comunității de națiuni să realizeze acest obiectiv.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Pagină realizată de *Ion ROBCIUC*

UCRAINA - mai aproape